سپي خنګه مېډالونه وګټل؟

(د طنزونو مجموعه)

ليکوال: عبدالنافع همت

۱۳۸۶ ل کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم : سپي ځنګه مډالونه وګټل؟

لیکوال : عبدالنافع همت

خپرندوی : نارنج خپرندویه ټولنه- کندهار

د چاپ شمېر : ۱۰۰۰ټوکه

کمپوز او ډیزاین: سیف الرحمن کریمزی

د پښتۍ طرح : هژبر شینواری

د چاپ کال : ۱۳۸۶ل کال

بر پښنالیک: anhimmat@gmail.com

د دې کتاب د چاپ حقوق له لیکوال او خپرندویې ټولنې سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ا هـ د ا ء :

دا کتاب هغو افغانانو ته اهداء کوم چي د قبيلوي ګټو
پر ځای د ملي ګټو په اړه فکر کوي.

عبدالنافع همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورودانی

له محترم پسرلي صاحب او جهاني صاحب ثخه د زړه له کومي مننه کوم، چي پر دې کتاب یې سریزې ولیکلې. دغه ډول د هڅبر شینواري د احسان هم خورا ډېر پوروړی یم، چي په نیمه خوله یې زما وړاندیز ومانه او په لنډ وخت کي یې د کتاب د پښتۍ طرح جوړه کړه. د دې تر څنګ د نارنج خپرندویه ټولني مشر ښاغلي سیداحمد قانع هم وګڼلم، چي دا کتاب یې چاپ او دا دی د ده له برکته ستاسي تر ګوتو پوري دررسېږي.

ع، همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمدصديق پسرلی

دا اثر

کابو دوه زره کاله پخوا کوم عالم ويلي وو چې: ”ادبي ليکنې بايد يا خوندورې او يا ګټورې وي “. دغه خبره به ډېرو خلکو ورسره منلې وي، چې تر موږ پورې هم راورسېده او زما هم د غوره ليکنې لپاره دا شرطونه خوښ شول.

ځرنګه چې ادبيات معنوي خوراکونه دي، لکه سابه او مېوې بايد يا سړي ته خوند ورکړي او يا ګټه ولري. ختېکيو پر خلکو خپل خوند منلی دی، په ګټه او تاوان پسې يې څوک سر نه ګرځوي.

شلغم چې ډېر ګټور دي، پر بې خوندۍ او بدبويۍ سربېره په شوق خوړل کېږي، خو له تازه خرماوو او منو څخه هېڅوک مخ نه شي اړولای، ځکه چې هم ګټورې او هم خوندورې دي، نو ادبي ليکنې هم بايد دغه دواړه صفتونه ولري.

ما چې د محترم همت صاحب دا اثر ولوست، تر ډېره حده يې د منو او خرماوو په شان دواړه صفتونه لرل، ځکه يې ډېر ښه اثر ګڼم او هيله لرم چې خدای دي همت صاحب ته اوږد عمر او روغ صورت ور په برخه کړي، چې دغسې نور کامياب اثار هم وپنځوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني

د عبدالنافع همت طنزونه

عبدالنافع همت له څه کم لسو کالو راهیسي پېژنم؛ لیکوال او ژورنالست دی. فکر کوم د ده داسي خوښه ده، چي د خپل ژوند زیاتره برخه طنز لیکلو ته ورکړي. که یې رښتیا هم دا فیصله کړې وي، نو زه وایم چي دا یې ښه تصمیم نیولی دی. همت صاحب په عادي مجلسونو کي هم له طنز ویلو سره مینه لري او ښایي دغه علت وي، چي مجلس یې ډېر خوږ دی او پر چا نه غمېږي.

د پښتو ادب هره برخه، په تېره بیا نثر، ډرامې، ترجمې او تحقیقاتي نثرونه ټول ډېر زیات کار غواړي. په دې لړ کي د طنز برخه، چي د یوې ژبې په اصطلاح مالګه ده، ډېر خواره لیدل کېږي او سړی ویلای سي چي ډېره لږه توجه ورته سوې ده. دا چي همت صاحب لېځې راغړلي او دې خوا ته یې مخه کړې ده، زما په عقیده ډېر نېک کار دی او تر هغه ځایه چي ما یې طنزونه لوستي دي، نو تر عهدې یې هم ښه وتلی دی. زه یقین لرم چي همت صاحب به د ترکیې د مشهور او محبوب لیکوال عزیز نسین طنزونه لوستي وي، ځکه چي ماته یې په طنزونو کي د هغه د طنزیه داستانانو یو څرک رامعلومېږي. په هر صورت، دا خبره لا ښایي ډېره مهمه نه وي، خبره په خپله د همت صاحب د سبک او افادې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طنزونو وظيفه يوازې د خلکو خندول نه دي، بلکې د ټوکو په لهجه يا په غيرجدي لهجه ترخو حقايقو ته د خلکو متوجه کول دي. کله- کله خو عادي، جدي، سياسي مضامين او مقالې او حتی له اوره ډکي ويناوي هم د طنزونو په څېر تاثير نه سي ښندلای . طنز د انتقاد کولو ډېر خوږ او په زړه پوري شکل دی او دغه علت دی چي حتی پر هغو کسانو، چي د انتقاد ګوته ورته نيوله کېږي، هم ډېر بد نه لګېږي او کله- کله يې ښايي خپلو اشتباهاتو ته متوجه کړي . د طنزو په ژبه داسي اجتماعي ستونزو او نيمګړتياوو ته اشاره کېږي، چي که په جدي شکل وليکل سي او يا وويل سي، نو ښايي د طنزونو په اندازه اغېزه ونه لري. همت صاحب په خپلو ليکنو کي د يوه ښه طنز ليکونکي په حيث هم ښه موضوعات انتخاب کړي او هم يې د ښې زړورتيا څخه کار اخيستی دی.

”تولسي په ارګ کي“ يې داسي طنزيه داستان دی، چي د جمهور رئيس پر شا و خوا راټولو سويو غوړه مالانو او نالايقو کسانو ته د سړي توجه وراوړي.

په دې طنز کي د ارګ په مجلس کي د تولسي ډرامې په باب بحث دونه زور اخلي، چي اصلي موضوع، چي له پاکستان سره د افغانستان اړيکي دي، په ارګ کي د راغونډو سويو وزيرانو له ياده وزي. په لومړي سر کي وزيران داسي فکر کوي، چي د اطلاعاتو او کلتور وزير ښايي د ټوکو لپاره د تولسي ډرامې خبره راپورته کړې وي، خو وروسته متوجه کېږي چي هغه جدي دی او بيا وروسته خپله جمهور رئيس هم په دې بحث کي برخه ورسره اخلي او د پاکستان د مداخلې خبره د ټولو له ياده وزي. په زړه پوري خبره دا ده چي همت صاحب

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپله هم ګواکي تولسي ډرامه په ډېر غور کتلې او د ډرامې د ټولو کرکټرونو له خصوصیاتو او هدفونو سره بلد دی. دی له دې ډرامې سره بلد دی، ځکه نو کولای سي چي په طنزیه لیکنه کي کار ورڅخه واخلي.

" د ډیانا مجسمه " په نوم طنزیه لیکنه کي په ډېر مهارت دا ښیي چي افغانان څرنګه په یوه او بل چل له خپل هیواد څخه وتلو ته مخه کوي، له څه ډول چلونو څخه کار اخلي او کله چي یې کار تقریباً پای ته رسېږي، نو ګوري چي بخت یاري نه ورسره کوي او هغه طالبان، چي مهاجر افغان غوښتل د هغوی له ظلمه سیاسي پناه واخلي او ځان د بریټانیې مقاماتو ته مجسمه جوړوونکی معرفي کړي او د هغوی د توجه د جلبولو لپاره د ډیانا مجسمه ورته وړاندي کوي، سقوط کوي او پر ده باندي له خپل وطن څخه د مهاجر کېدو پلمه دربېږي.

دغه راز یې په هر طنز کي یو ښه مطلب ته ځای ورکړی دی او ټول طنزونه یې په څو ځله لوستلو ارزي. څرنګه چي زه خپله پر طنز باندي د ډېري لیکني صلاحیت نه لرم او یوازي د طنز مینه وال یم، نو خپلي خبري دلته پای ته رسوم او تاسي لوستونکي د دې طنزونو لوستلو ته رابولم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډيانا مجسمه

کله چې مې په اسلام اباد کې د انګلستان د سفارت مخ ته په ځوړند شوي لیست کې خپل نوم ولید، نو که رښتیا ووایم، له ډېرې خوشالیه په کالیو کې نه ځایېدم. ما ویل یاره جباریه لکه چې له خیره سره جبار خان شوې ! ځکه چې په دې لیست کې د یو چا نوم دا مانا درلوده چې ګواکې غوښتنلیک یې منل شوی او د مرکې لپاره غوره شوی دی.

د سفارت مخ ته خورا ګڼه ګوڼه وه. خلک پر هغه کوچنۍ غرفه، چې غوښتنلیکونه یې ټولول، داسې راټول شوي ول، لکه پر غوړ هډوکي چې سور کې مېږیان راټول شوي وي. خلکو په بېلابېلو نومونو غوښتل ځانونه انګلستان ته ورسوي. چا به درواغ او چا به رښتیا پلمه کول. هغه مهال په افغانستان کې د طالبانوحکومت و، د لوبډیځوالو او طالبانو تر منځ تور دېګ تېر شوی و، په طالبانو پورې چې دې هر ډول تور تړلای، نو د لوبډیځوالو زړه ته لوېدل. په دغه وخت کې دومره افغانان بهرنیو هېوادونو ته ولاړل چې د روسانو په وخت کې به هم نه وي تللي. نور یې څه کوې بس تیاره لنګه غوا وه. یوه سړي ویل: "زه پخوا سندرغاړی وم، اوس طالبانو په افغانستان کې موسیقي بنده کړې ده، همدا زما د روزۍ وسیله وه، بل کار زما نه دی زده؛ مجبوره یم چې په ډوډۍ پسې له هېواده ووځم". یوې ښځې بیا ویل: "ما په افغانستان کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارايشګاه (سينګارتون) درلود، اوس طالبان ښځي ښځي ښخي له کوره دباندي نه پرېږدي". ځينو به بيا خپل پخواني وظيفوي او ګوندي کاروونه له ځان سره رااخيستي ول او ويل به يې: "زه په پخواني حکومت کي لوړپوړی چارواکی وم، اوس مي طالبان وژني". د سفارت يوه چارواکي په لوډسپيکر کي وويل: "هغه خلک چي سياسي پناه غواړي د (A) د غرفې په ليکه کي دي ودرېږي او هغه خلک چي خپلو خپلوانو غوښتي وي د (B) د غرفې ليکي ته دي ورشي. يوسپين ږيری سړی، چي په غوږو لږ درون و، له يوه ځوان څخه پوښتنه وکړه چي دا يې څه وويل؟ هغه د A او B د ليکو خبره ورته وکړه. د سپين ږيري وروځي راوځړېدې او په ډېر غږ يې وويل: "مه ديګه نه مى فهمم، مقصد مرا ازيجا زود ببره که ايجه مخفى هستم". حقيقت دا و چي په دې ځای کي تر رښتيا درواغو ښه بازار درلود. خو په دې شرط چي نوي او رښتياډوله درواغ وای او په دې ډول درواغو کي خو زه هم تر هيچا پاته نه وم. داسي نوي نزي درواغ مي ورته وويل چي تر اوسه د هيچا ورته پام نه و. په خپل غوښتنليک کي مي داسي ورته وليکل: "زه پخوا مجسمه جوړوونکی وم، اوس نه يوازي دا چي له خو کالو راهيسي بېکاره ګرځم، بلکي د طالبانو يوې محکمې زما په اړه د اعدام فتوا صادره کړې ده. دوی پر ما دا تور لګوي چي زه بت جوړوونکی يم او خلک بت پالني ته رابولم، پنځه مياشتي کېږي چي په پاکستان کي پټ اوسېږم، که په لاس ورشم، نو يو ساعت مي هم ژوندی نه پرېږدي".

دا چي طالبانو د باميانو مجسې تازه ماتي کړي وې، نو دې کار زما چړې ته لاستی ورکړ او زما درواغ يې نورهم رښتيا ته نژدې کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې مې د انټر ویو (مرکې) وخت راورسېده او د مرکې کوټې ته ورغلم، نو د سفارت یوه چارواکي زما غوښتنلیک راپورته کړ او بیا یې زما څخه وپوښتل: څو کاله کېږي چې مجسمې جوړوې؟

ــ یاره صاحب یو شل کاله به کېږي.

ــ ایا داسې ثبوت وړاندې کولای شې، چې ته رښتیا مجسمه جوړوونکی یې؟

دا یوه داسې پوښتنه وه چې ما پر اسمان غوښته او خدای پر ځمکه راکړه. ژر مې د مېرمن ډیانا هغه مجسمه له کڅوړې راوایسته چې یوه اوونۍ مخکې مې په اسلام اباد کې په لس زره روپیو په یوه تکړه مجسمه جوړوونکي جوړه کړې او په انګلیسي ژبه مې خپل نوم پر لیکلی و. د سفارت مامور چې مجسمه ولیده، نو خوله یې ویړه کړه او داسې خوشاله شو، لکه کومه ورکه چې یې موندلې وي. مجسمه یې په لاس کې واړوله- راواړوله او بیا یې پر خپل مېز کېښېښووله. تر یو څو لنډو پوښتنو- ګروېږنو وروسته یې راته وویل چې بس ستا مرکه خلاصه شوه، موږ به د نتیجې لپاره ستاسې پر ټاکلې پته خبر درکړو.

ما هم له ډېرې خوشالیه مجسمه نوموړي سفارت کار ته په تحفه کې ورکړه او له سفارته راووتم. ځینو دوستانو مې ډېر تعجب وکړ چې څنګه ستا مرکې دومره لږ وخت ونیو! زموږ خو پښې تناکې شوې چې له څو میاشتو راهیسې سفارت ته منډې راوهو، خو ما دا راز، چې ځان مې د مجسمه جوړوونکي په نوم معرفي کړی و، له خپلو دوستانو څخه پټ کړ. یوازې مې خپل یوه انډیوال زمري ته چې ما یې پته د سفارت په فورمو کې لیکلې وه، دغه خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سهار زموږ د کور ور وټکېده. کله چې مې ور خلاص کړ، نو زما انډیوال زمری و، د کاغذونو یو پاکټ یې راکړ او په خندا یې راته وویل: ”انډیواله ! مبارک دې شه، د انګلستان کار دې سم شو، خو ګوره پام دې وي چې شېریني هم درباندې واوښته“. پاکټ چې مې خلاص کړ، نو د انګلستان د سفارت دوه درې مکتوبونه په کښې ول، چې ټول په انګلیسي ژبه لیکل شوي ول. زما بیا دا خواري په پیښکه ده چې غم لړلې انګلیسي ژبه مې نه ده زده، خو خیر ما ویل د څه لپاره یې لولې، خبره خلاصه ده.

اوس نو وخت ډېر لږ و، ما باید د کور ټول سامانونه پلورلي وای، ځکه چې له ځان سره مې انګلستان ته نه شوای وړلای. دوې الماری، د اشپزخانې سامان او ځیني نور داسې سامانونه چې چندان بیه یې نه درلوده، د خپل ورور کره مې ولېږل. زوی مې د کباړ دوکاندار ته ولېږه، چې راشي او زه د کور پاته سامان ورباندې وپلورم. یو ساعت لا نه و تېر شوی چې د کباړ دوکاندار راورسېده.

ځلور غالۍ، یو یخچال، یو رنګه ټلوېزیون، یوه ویډیو، څلور بکسونه او داسې نور هغه سامانونه، چې په خرڅولو ارزېدل، پر دکاندار مې یو ځایي په ټیټه بیه وپلورل. زوی ته مې وویل چې ولاړ شي د کور خاوند راولي، چې زه د کور د کرایې، بر ښنا، ګیس، اوبو او ټیلیفون حساب- کتاب ورسره خلاص کړم. موږ لا په همدې خبرو بوخت وو چې زما وراره، جمیل راغی ویل، کاکا خدای دې یې خیر کړي، څه خبره ده چې کډه دې ټوله کړې ده؟ ما ویل هو بچیه خیریت دی، موږ له خیره سره انګلستان ته ځو، که خدای کول لږ وخت وروسته به تا هم انګلستان ته راوغواړم. موږ ته هم دا نن د سفارت له خوا خبر راغی. ته خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په انګليسي ژبه پوهېږې، ها واخله دا دی دا د سفارت کاغذونه ولوله ! وراره چي مي د کاغذونو پاکټ خلاص کړ، نو يو وار کټ کټ په خندا شو، ويل کاکا دلته خو يې بل څه ليکلي دي.

د دې خبري په اورېدو مي زړه تر تلو ولوېده، د غړيو شومه مي وخته، ما ويل خدايه فضل وکړې، لکه چي د درواغو سيالي مي بايلوله، وراره ته مي وويل چي ته يې راته ولوله چي څه يې ليکلي دي؟ هغه وويل:

دلته يې داسي ليکلي دي :"ښاغلې جبار صاحب ! په ډېري خوښۍ خبر درکوو، چي د طالبانو هغه رژيم رانسکور شو، چي ستاسي او ستاسي په شان د زرګونو افغانانو ژوند يې تريخ کړی و. اوس به افغانستان ته بشپړه سوله او ډيموکراسي راځي، تاسي کولای شئ چي په ډاډه زړه افغانستان ته ستانه شئ او د پخوا په شان خپل د مجسمې جوړولو کار ته دوام ورکړئ، هيله ده چي نېکمرغه ژوند ولرئ !".

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېریانو شرط

شینکۍ به تل پېریانو نیوله. کله چې به پر هغې دغسې حمله راغله، نو پر ځمکه به اوړ‌ده وغځېده، تر خولې به یې ځګونه راغلل، پښې او لاسونه به یې کاږه شول او کله- کله خو به یې ګډې وډې خبرې هم کولې. خلکو به ویل چې دا د هغې خپلې خبرې نه، بلکې د هغې د پېریانو خبرې دي. پېریانو به کله ویل چې موږ مسلمانان یو او کله به یې ویل چې کافران یو، همدا اوس د قاف له غره څخه راغلو او کله به یې نورې خبرې کولې.

د شینکۍ د خبرو پر مهال به د شینکۍ د شا و خوا کورونو ښځې راټولې شوې او هرې یوې به د خپلو ستونزو په باب پوښتنې ځنې کولې. په دې کې به د ناروغانو، ورکو خپلوانو، ورکو شیانو او داسې نورو په اړه پوښتنې کېدې، خو د شینکۍ مور به بیا داسې ویل: "ای ظالمانو! تاسې زما لور ولې ځوروئ؟ له خدایه نه ډارېږئ؟ اخر تاسې له موږ بېچاره ګانو څه غواړئ؟".

پېریانو به کله ویل چې سره غواړو، یانې یو شی حلال کړئ او کله به یې بیا نور څه ویل. د شینکۍ مور به په وار- وار یو چرګ حلال کړ او د پېریانو لپاره به یې همداسې روغ- رمټ بام ته وغورځاوه، خو په دې خیراتونو هم د شینکۍ ناروغي ښه نه شوه.

شینکۍ یې مور پر ډېرو زیارتونو، پیرانو، تعویذګرو او ډاکټرانو وګرځوله، خو هیڅ ګټه یې ونه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ تر بلي ناروغه کېده او رنګ يې لکه ژيړ زعفران داسي واوښت. مور يې نه پوهېده چي شينکۍ څه ډول ناروغي لري؟

يوه ورځ چي شينکۍ پېريانو نيولې او د پښوا په پرتله يې ډېره په تکليف کړې وه، مور بېچاره ګۍ يې سخته وارخطا شوه او د پښوا په شان يې وويل: "اى ظالمانو! ولي نه راته واياست چي تاسي له مور بېچاره ګانو څه غواړئ؟"

پېريانو ويل چي که تاسي زموږ يو شرط ومنئ، نو زموږ دي د سليمان(ع) په ګوتمۍ قسم وي، چي بيا به په ټول ژوند کي شينکۍ ونه ځورو.

د شينکۍ مور، چي د خپلي لور ناروغۍ ډېره ځورولې وه، خوشاله شوه. ويل ستاسي هر شرط پر غبرګو سترګو منو. دغه يو د سرو زرو وښى چي زما د مور د لاس نښه ده او ما خپلي مړور ته ساتلى دى، سمدلاسه يې خرڅوم، خو مقصد چي زما لورکۍ جوړه شي. وواياست څه ډول شرط لرئ؟ پېريانو وويل: "شينکۍ، ستاسي ګاونډي جانان ته ورکړئ او که مو بل چا ته ورکړه، نو موږ به نه هغه هلک او نه شينکۍ ژوندۍ پرېږدو".

(c) ketabton.com: The Digital Library

تولسي په ارګ کي

د وزیرانو دا ببړنۍ غونډه د افغانستان په جنوبي ولایتونو کي د ناامنیو پـه بـاب وه، چي د ځینو لویو ولایتونو والیان، لوی رئیسان او ځیني سـفیران هـم ورتـه رابلل شوي ول. که څه هم ولسمشر د اوږده مېز سر ته ناست و او د غونډې ټول برخه وال يې ښه په اسانۍ لیدای شوای، خو بیا هم د مېز ټولـو څنـډو تـه يـې داسي په ځیر- ځیر کتل، لکه حاضر او غیرحاضر چـي معلومـوي. د ولسمشـر تندی له ګونځو ډک و، غاړي يې تازه کړې او په خپلو خبرو يې داسي پیل وکړ: "تاسي ته معلومه ده چي د افغانستان په جنوبي ولایتونو کي امنیتـي وضـعیت ورځ په ورځ مخ پر خرابېدو دی او دا هم د لمر په شان سپینه خبـره ده چـي د دې ټولو ناامنیو تر شا د پاکستان لاس دی. د پاکستان ولسمشر جنرال مشرف ډېر دوه مخی سړی دی، پر یوه سر د تراهګرۍ ضد مبارزې کي ځان زموږ سره د نړیوالې ټولني غړی بولي او له بلي خوا افغانان د شا له خوا په چاړه وهي او پټ د طالبانو ملاتړ کوي. له دې خبري سره سم د ولسمشر ستونی وچ شو او د اوبو ګیلاس يې پر سر پورته کړ. د اطلاعـاتو او فرهنـګ وزيـر لـه دې موقـع څخـه استفاده وکړه، په یوه لاس کي يې خپلي ژېړرنګه ډبریني تسبېح اړولې او په بل لاس يې خپلي عینکي د پزي خـوا تـه راښـویولې، سـوکه وویـل: بلـې جنـاب صاحب! تاسي ډېره پر ځای خبره کـوئ. جنـرال مشـرف کـټ مـټ د (پایـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملهوترا) رول لوبوي. پر یوه سر ځان د تولسي خواخوږې اوخپښه ګڼي او پر بل سر د تولسي زوی "ګاتم" د هغې پر ضد پاروي.
د دې خبري په اورېدو د غونډې ټولو برخه والـو تـه خنـدا ورغلـه، خـو خپلـې خنداوې یې پټې کړې. یو وزیر، چې د اوبو بوتل یې په لاس کې و، ډېر پـه زوره پوخ وهل چې د ټولو وزیرانو ورپام شو. نوموړي وزیر د دې لپاره چې ځان داسې وښيي، چې ګواکې اوبه یې په سره غاړه کې ولاړې، مخ شا ته واړاوه او لـه ځـان سره یې پټ پټ خندل. دا چې د اطلاعـاتو او فرهنـګ وزیـر لیـري د مېـز پـه مخامخ سر کې ناست و او له بلې خوا ولسمشر د اوبو په څښلو لګیـا و، نـو دغـه خبري او خنداوې یې سمې وانه ورېـدې او ورپسـې زیاتـه یـې کـړه: اوس پـه جنوبي ولایتونو کې د ښار دباندې د دولت واک چندان نشته. کـه دغـه حالـت همداسې دوام ومومي، نو اخر به موږ دې ته اړ شو چې له طالبانو سـره مخـامخ خبرو ته کښېنو. ځکه موږ ولیدل چې له زوره څه جوړ نه شول. زما په فکر موږ ته همدا یوه لار راپاته ده، بله هیڅ لار نه لرو. خو کـه لـه طالبـانو سـره مخـامخ خبرو ته کښېنو، نو له نړیوالې ټولنې او په دولت کې له ځینو دوستانو سـره بـه څه کوو؟ او که دا کار ونه کړو، نو طالبان ورځ پـه ورځ پیـاوړي کېـږي، اوس زه حیران یم چې څه وکړم؟ ولسمشـر پـه دې وخـت کـې خپـل یـوه او بیـا بـل مرستیال ته په داسې ډول وکتل، لکه له هغوی څخه چې د نظر ویلـو غوښـتنه کوي، خو هغوی یو بل ته له مانا ډک کتلو وروسته بیا هم څه ونه ویـل. پـه دې وخت کې د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر بیا غاړې تازه کړې او ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترم رئيس صاحب ! زه ستاسي مجبوريت احساسوم. (مير) هم ستاسي پــه شان مجبور او په دوه لاري کي ولاړ دی. که (منديرا) ته نژدې کېږي، نو تولسي يې له لاسه وزي او که د پخوا په شان تولسي ته زړه ورنژدې کوي، نو" منــديرا" يې پر ارامه نه پرېږدي. اوس دې مسئلې يو داسي حالت رامنځته کړی چــي د (ويراني) کورنۍ يو يو غړی، لکه د جنوبي ولايتونو ولسوالۍ چي زموږ لــه واکــه وزي، پر مير بې باوره کېږي، ان دا چي اوس د مير انا ياني (با) چي تر دې مهاله مير ډېر ورباندي ګران و، پر هغه بدګومانه شوې ده. زه فکر کوم چي په ويرانــي کورنۍ کي د (با) خپګان دومره مهم دی، لکــه پــه افغانســتان کــي د کنــدهار ولايت امنيت.

په دې وخت کي بيا د غونډې برخه والو په خندا او بنهاري پيل وکړ. خو دا چي د ولسمشر تندی هماغسي تريو و، نو ډېر ژر ببرته غلي کښېناستل. د غونډې تر دې ځايه ولسمشر داسي فکر کاوه چي د اطلاعاتو او فرهنګ وزير له بل چا سره خبري کوي، خو وروسته چي يې پام شو، هغه د ده خوا ته ګوري، نو په لــوړ اواز يې وويل: ډاکټر صاحب تاسي د چا خبره کوئ، زه خو هيڅ پوه نه شوم؟

په دې وخت کي ټولو په خندا پيل وکړ. ولسمشر چي خپله يې هم خندل، ځو واره پرله پسې وپوښتل: تاسي ولي خاندئ، څه خبره ده؟ ما هم خبر کړئ ! خو خنداوي دومره لوړي وې چي د ولسمشر دغه پوښتني چا ګردسره وانه ورېدې. کله چي خنداوي لږ سوکه شوې، د اطلاعاتو او فرهنګ وزير، چي له خنــدا يــې سپين پلاسټيکي غاښونه ښکارېدل، لږ په زړورتيا وويل:رئيس صــاحب دا يــوه هندۍ ډرامه ده چي له طلوع ټلويزيون څخه پرلــه پســې خپرېږي: (کيونکــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساس بهي کبهي بهو تهي) نومېږي، خو عام خلک يې (تولسي) بولي. ډېره پـه زړه پوري ډرامه ده، د افغانستان له اوسني وضعيت سره ډېر سر خوري.

ولسمشر، چي خندا يې نوره هم زياته شوه، وويل: ناڅوانه چي دا دومره پـه زړه پوري ډرامه ده، ولي دي ماته مخکي نه ويل. دا خو ستا دنـده هـم ده. تـر دې وروسته يې د کابينې نورو غړو ته مخ ورواړاوه او ويې ويل: داسي معلومېږي چي تاسي ټول دغه ډرامه ګورئ، که څنګه؟ دا مهال په کابينه کي هري خوا ته زوړ جوړ شو چي هو ! موږ ټول تولسي ډرامه ګـورو او ورپسـې د تولسـي ډرامـې د کرکټرونو په باب تبصرې پيل شوې. په دې وخت کي ولسمشر په خندا خپـل يوه مرستيال ته مخ وروا ړاوه او ورخخه ويې پوښتل: دوی خو وايي چي دا ډېره په زړه پوري ډرامه ده، ايا تاسي يې ګورئ؟

مرستيال يې په يوه لاس د خپلي لنګوټې ول سم کړ او په بل لاس يې خپلـي د نظر عينکي پورته کړې، په خندا وويل:

نه، صاحب ! زه يوازي ايراني چينلونه ګورم، هلته هم ډېري ښې ډرامـې روانـي دي. ولسمشر تر دې وروسته خپـل دوهـم مرسـتيال تـه مـخ وروا ړاوه او دغـه پوښتنه يې څني وکړه. هغه ورته وويل: نه، زه هم دا ډرامه نه ګورمه، زما يوازي له روسي او فرانسوي چينلونو سره کار دی.

د بهرنيو چارو وزير، چي ولسمشر ته نژدې ناست و، په ډېر فاتحانه ډول وويـل: رئيس صاحب ! دا ډرامه ډېره په زړه پوري ده، موږ ټول يې ګورو، د افغانسـتان له سياسي او امنيتي وضعيت سره ډېر اړخ لګوي. د دې ډرامې اصلي کمال پـه تولسي کرکټر کي دی چي ډېره ښکلې ده، خو بېچـاره ګـی داسـي د پرديـو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسیسو قرباني ده، لکه افغانستان چې د تراهګرۍ قرباني دی. دا ځل چې هندوستان ته ولاړ شم، نو خامخا یې وینم او افغانستان ته د راتګ بلنه ورکوم.
په دې پسې د کانو او صنایعو وزیر زیاته کړه: تولسي خو رښتیا هم چې ښې جوړې ده او پر ما هم ډېره ګره ګرانه ده، خو زما د(دکشا) تمثیل هم ډېر خوښېږي، په تېره بیا د هغې دا تکیه کلام چې وایي: (هی هی هی). له دې سره سم د کابینې ټولو غړو په خندا ورسره بدرګه کړه: هی هی هی...
د ښځود چارو وزیرې پوړنۍ پر سر سم کړ او ویې ویل: زه خو دا وړاندیز کوم چې تولسي ته دې د افغانستان تابعیت ورکړل شي، ځکه زه چې له څه مهال راهیسې دغه ډرامه ګورم، نو په خپله ټولنه کې مې دغسې ښکلې او باسلیقه مېرمنه نه ده لیدلې. تر دې وروسته د لوړو زده کړو وزیر، چې تر دې مهاله یې په دې اړه څه نه و ویلي، ولسمشر ته وکتل او بیا یې وویل: تولسي رښتیا هم چې ډېره ښکلې ده، له همدې امله زموږ د محصلینو په زړونو کې هم ډېر ځای لري او که رښتیا ووایم، نو زما زړه یې هم وړی دی، په دې ارزې چې افغاني تابعیت دې ورکړل شي، خو زه دا اندېښنه لرم چې خدای مه کړه په راتلونکو انتخاباتو کې ځان ولسمشرۍ ته کاندید نه کړي، ځکه زه چې په افغانستان کې د دې محبوبیت وینم، نو باور لرم چې هیڅوک به هم انتخابات ورڅخه ونه ګټي. په دې وخت کې په کابینه کې یو زوړ جوړ شو او له هري خوا دا اوازونه راپورته شول: که افغانستاني شي، مسلمانه شي او د خلکو په رایه هم وټاکل شي، څه پروا لري؟ موږ به ډېر نېکمرغه یو، که دغسې یوه ښکلې اوفېشني ولسمشره ولرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاعاتو او فرهنګ وزير چي له ډېري خوشحاليه يې خوله نه سره ټولېده وويل: زه باور لرم چي تولسي به خامخا ځان کانديد کړي، ځکه چي سياسي پس منظر هم لري،يو مهال په نوي ډيلي کي د (بهارتيا جنتا) ګوند له خوا پارلمان ته کانديده شوې هم وه. د تولسي اصلي نوم (اسمريتي ايراني) ده، له تخلص څخه يې ښکاري چي دا ايراني الاصله هندوانۍ ده او پر ما هم له همدې خاطر ډېره ګرانه ده. افغانستان خو هسي هم د ايران يوه فرهنګي حوزه ده. که ستاسي ياد وي څه موده مخکي زموږ ولسمشر په تاجکستان کي وويل: "افغانستان، ايران و تاجکستان سه کشور هم زبان اند". په دې وخت کي د غونډې ټولو غړو په يوه اواز وويل: هو ! زموږ ياد دي چي ولسمشر دغه خبره وکړه.

د کورنيو چارو وزير وويل: رئيس صاحب ! دا ډرامه نه يوازي دا چي ډېر ليدونکي لري، بلکي د افغانستان په امنيت کي هم خورا ستره ونډه لري. تاسي باور وکړئ چي د شپې له خوا د ډرامې تر ختم پوري، چي نيم ساعت دی، پر سړکونو د پوليسو هيڅ ګزمه نه وي، ان دا چي د پوليسو د حوزې په دروازه کي يو پيره دار هم نه وي، ځکه چي اړتيا يې نشته. د شپې له خوا د نيم ساعت لپاره داسي امنيت دی، چي په نړۍ کي سارى نه لري.

ولسمشر چي تر دې مهاله يې د کورنيو چارو د وزير خبرو ته په غور غوږ نيولی و، لږ په اندېښنه وويل: زه ډېر تعجب کوم چي پر دغسي يو بې مثاله امنيت، چي له پوليسو پرته موجود دی، ولي نړيواله ټولنه سترګي پټوي؟ ولي خبري رسنۍ په دې باب څه نه وايي؟ د ملي امنيت رئيس وويل: رئيس صاحب ! موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې لپاره دا خبره پټه ساتلې ده چې غله، طالبان او القاعده شبکه خبره نه شي. د ولسمشر تندی وغوړېده او په خندا يې وويل: ياره دا خو مو ربښتيا هم چې ډېر ښه فکر کړی دی، خو ايا ربښتيا پر دغه مهال تر اوسه څه پېښه نه ده شوې؟ د کورنيو چارو وزير يو ځل د کابينې غړو او بيا ولسمشر ته وکتل او ويې ويل: تر اوسه خو د خدای فضل دی، خير و خيريت دی، هيڅ پېښه نه ده شوې. يوازې د کابل ولايت په قرغه کې يوه کور ته غله ورغلي ول، د کور خلکو تولسي ډرامه کتله، چې غلو يې کور لوټ کړی و او د کور پر يو دېوال يې ليکلي ول: "تولسي دې ژوندۍ وي". خو زه فکر کوم چې په دې کار کې هم دولت خپله ملامت دی، ځکه چې بربښنا يوازې په ښارونو کې ده او هغه هم د ښار په يوه ناحيه کې وي او بله کې نه وي. پر دغه مهال خامخا په هغه ناحيه کې بربښنا نه وه، چې د غلو کورونه ول. که نه نو غله خو هم دغه ډرامه ګوري.

ولسمشر لا پر دې خبره تبصره نه وه کړې چې د اوبو او بربښنا وزير دخبرو نوبت واخيست او ويې ويل: ياره داتاسي څوکسان ډېر ناځوان ياست، تاسي چې دومره په زړه پوري ډرامه ګورئ ماته مو ولي نه ويل. زه خونه وم خبر، وايي: مينه د ښکليو څنګه کيږي ماله چل نه راځي ــ چې پر چا څه رنګه ګرانيږي ماله چل نه راځي. بيا يې پر خپل ځيګر لاس کښېښود. لومړی يې ولسمشر او ورپسې يې د کابينې يوه يوه غړي ته وکتل او ويې ويل: تر دې وروسته زه تاسي ته ډاډ درکوم چې پر دغه مهال به په ټول افغانستان کې بربښنا وي، ځکه چې دا د افغانستان د امنيت او امنيت د افغانستان د سرنوشت مسئله ده. په دې وخت کې د کورنيو چارو وزير بيا د خبرو نوبت واخيست او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويې ويل: رئيس صاحب ! يوه بله ډېره مهمه خبره دا ده چي دې ډرامې زموږ دولت له يو لوی خطر څخه ژغورلی دی. هغه دا چي د سرای شمالي خطرناکه اله ګوله خو تاسي ته معلومه ده چي ډېره خطرناکه توطيه وه، تاسي به نه ياست خبر چي دغه اله ګوله هم د تولسي له برکته پای ته ورسېده.

ولسمشر چي تر دې مهاله يې په ډېر فکري تمرکز د کورنيو چارو وزير ته غوږ نيولی و، ناڅاپه ټکان وخوړ او په ډېر تعجب يې وپوښتل: څه وايې ! څنګه د تولسي له برکته پای ته ورسېده؟ د کورنيو چارو وزير وويل: د دې اړ و دوړ مشر خپلو ايله جاريانو ته ويلي وه چي د طلوع ټلويزيون خوا ته ورنه شي. ځکه چي هغه وخت تولسي د اوو مياشتو امېدواره وه او بل نو د دغي ډرامې لړۍ شلېده، که نه نو موږ او تاسي خو وليدل چي دغو ايله جاريانو د اريانا ټلويزيون دودانۍ يوه برخه ورانه او په ښار کي يې ډېر نور ځايونه هم لوټ او وران کړل. که دا ايله جاريان د طلوع ټلويزيون خوا ته راغلي وای، تاسي باور وکړئ چي په شبرپور کي زموږ کورونه هم خوندي نه پاته کېدل. دا خو لا څه چي خپله ارګ هم په خطر کي و.

د ښځو چارو د وزيري تندی وغوړېده او په خندا يې وويل: ياره افرين چي يو غل هم دومره د ښځو حقوق پېژني. ولسمشر چي له خندا يې داسي ښکارېده، لکه له خوشاليه چي په کاليو کي نه ځايېږي، د کورنيو چارو وزير ته وکتل او ويې ويل: دغه سړی زه هم پېژنم، چي د سرای شمالي اله ګوله يې رهبري کوله، خو په دې يې نه وم خبر، چي دومره زړه سوی او د ښځو حقوقو ته دې احترام ولري. بايد دغه سړی ښه ونازول شي. د کورنيو چارو وزير په داسي حال

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي چي په څېره کي يې خوشالي له ورايه ښکارېده او داسي ايسېده، لکه پر ولسشمر چي يو ډېر لوی زېری کوي، په خندا وويل: رئيس صاحب تاسي ډاډه اوسئ، هغه سړی ما ډېر نازولی دی، همدا اوس د افغانستان د يو مهم ولايت د امنيې قوماندان دی. ولسمشر، له خندا په ډکه خوله ورغبرګه کړه: څه وايې؟ د امنيې قوماندان دی؟ عجبه ده ولا زه خو هيڅ خبر نه يم، څه وخت د امنيې قوماندان شو؟ د کورنيو چارو وزير وويل: رئيس صاحب ! هغه مهال تاسي يو بهرني هېواد ته په سفر تللي واست، چي ما ستاسي مرستيال ته پېشنهاد کړ او هغه يې په هماغه شېبه د مقررۍ فرمان صادر کړ. ولسمشر لومړی خپلو دوو مرستيالانو او بيا د کابينې غړو ته وکتل او په خندا يې وويل: ياره ډېر چالاکه خلک ياست ! تاسي تل د خپلي خوښې کسان زما په مرستيالانو هغه مهال مقرروئ چي زه په سفر کي يم، د دولت په لسګونو لوړپوړي چارواکي دغسي قاچاقي مقرر شوي دي چي زه يې ځيني کسان تر اوسه هم نه پېژنم. د سوداګرۍ وزير، چي د امنيت په برخه کي د کورنيو چارو د وزير خبري واورېدې، نو ده هم خپلي خبري داسي پيل کړې: تولسي ډرامه د افغانستان د اقتصاد په پياوړتيا کي هم ډېره ستره ونډه لري. په دې وروستيو وختونو کي د افغانستان ځيني کورني توليدات، په هېواد کي د مير او تولسي د نامه له برکته د بهرنيو توليداتو په نوم، په لوړه بيه خرڅېږي. زه خپله دغه ډرامه له ډېره وخته راهيسي ګورم. په دې ډرامه کي درې کرکټرونه، لکه: ګووينډر ويراني، پايل ملهوترا او انوپم کباډيا د هندوستان ډېر لوی پانګه وال دي، زه هڅه کوم چي دوی په افغانستان کي پانګي اچوني ته وهڅوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښووني او روزني وزير، چي تر دې مهاله پټه خوله ناست و، وويل: تولسي د افغانستان د نوي نسل په زړونو کي هم ډېر ځای لري، زموږ په مکتبونو کي هم شاګردان ټوله ورځ د تولسي ډرامې په باب تبصرې کوي. کورنی کار او درس بيخي ځني پاته دی. ښوونکي خو هسي هم په دې معاشونو ټولګيو ته نه ځي، بس نو په ټولګيو کي پر تولسي ډرامه ښه باندار تود وي. تر دې وروسته د حج او اوقافو وزير هم له خندا په ډکه خوله وويل: دا ډرامه زه خپله هم ګورم او د عامو خلکو هم ډېره خوښه ده، په هغو مسجدونو کي چي ملا امامان يې د تولسي ډرامې د خپرېدو پر مهال جماعت کوي، پنځه نفره هم نه وي، ځکه چي ټول خلک تولسي ډرامه ګوري. ما ټولو ملا امامانو ته مکتوبي خبر ورکړی، چي د جماعت وخت ته تغير ورکړي، ځکه چي تولسي ډرامه هم ډېره مهمه ده، تاسي د پښتو ژبي دا لنډۍ نه ده اورېدلې چي وايي: لمونځ که قضا شي، بيا به ادا شي- ادا به نه شي، قضا شوي ديدنونه.

يوه وزير په ټوکه وويل: بيشک ولاوزير صاحب، شما چيقه خوب پشتو را ياد داريد. د حج او اوقافو وزير په خندا وويل: پشتوی ما هم هميقه بود، ديګه خلاص شد.

د عامي روغتيا وزير چي وليدل، هر وزير د تولسي ډرامې په باب خپلي برياوي بيانوي او ښه تود هرکلی يې کېږي، نوده هم خپلي خبري داسي پيل کړې: دا ډرامه رښتيا هم چي ډېر ليدونکي لري، زموږ ټول طبي پرسونل دغه ډرامه ګوري، ان دا چي د روغتون په عاجل وارډ کي يو نرس او يو ډاکټر هم نه وي. ولسمشر په ګوته د غونډې برخه والو ته اشاره وکړه او په خندا يې وويل: ګورئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناځوانانو ! تاسي ټول تولسي ډرامه ګوريځ، خو ماته مو نه ويل. تر دې وروسته به يې زه هم ګورم، خو ستونزه دا ده چي په سفر کي يې بيا نه شم ليداى، تاسي ته خو معلومه ده چي زما ټول وخت په خارجي سفرونو کي تېر شو. ښه بـه دا وي چي زما د قبايلي چارو مشاور وزير دغـه سـريال تعقيـب کـړي او هـر سـهار د هماغي برخي کيسه راته وکړي، ځکه چي دى بېچاره هسي هم بې سواده دى، نور کارونه نه شي کولاى.

د قبايلي چارو مشاور وزير، په داسي حال کي چي نسوار يې خـولې تـه اچـول، وويل:

ما به پر دواړو سترګو دغه کار کړى واى، خو زه په يوه ټکي پاړسو نـه پـوهېږم. تاسي چي تر اوسه پوري د کابينې ځومره غونډې کړي دي، نو ټولي خبري يې په پاړسو وي، زه يې ولاکه په يوه ټکي پوهېدلى يم. ولسمشر تر يوې نرۍ خندا وروسته دفاع وزير ته مخ وروااړاوه او ورته ويې ويل:

جنرال صاحب ! زه فکر کوم چي تاسي دا کار ښه کولاى شئ، ښه کافي وخـت ورته لرئ، ځکه چي د افغانستان نظامي چاري هسي هم زموږ بهرني دوسـتان سنبالوي، د افغانستان کورنۍ چاري هم دغسي درواخله. ما يـو ځـل غوښـتل چي دغه دواړه وزارتونه ببخي له منځه يوسم، خو وزيـران يـې بېکـاره کېـدل، ځکه مي دغه کار ته اوږه ونه لګېده. که رښتيا ووايم، نو له وسه مي پوره نـه وه. ځکه چي که کوم والي له ولايته نه ليري کېږي، نو سرى به د وزارت او يا مشاور وزارت وړانديز ورته وکړي، که څه هم هغه بې سواده وي. خو کـه يـو وزيـر لـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزارت ته ليري کوم، هغه ته به د خپل پوست پر ته څه وړانديز وکړم؟ دفاع وزير، په داسي حال کي چي خوب زنګاوه، وويل:

ستاسي خبره ښځي سمه ده، خو دا ډرامه د شپې ناوخته پيل کېږي، زه ډېر وختي ويده کېږم. همدا اوس هم ويده وم، ستاسي په خنداګانو راويښ شوم. له دې خبري سره سم د غونډې ټولو برخه والو وخندل. ولسمشر تر دې وروسته د بهرنيو چارو وزير ته مخ ورواړاوه او ويې ويل:

ډاکټر صاحب ! زما خو داسي خوښه ده، چي دا ډرامه تاسي تعقيب کړئ، ښه دی ستاسي لپاره به هم يو ښه مصروفيت وي او که زما سره په سفر کي ملګري واست، نو بيا به په بهرنيو چارو کي زما مشاور وزير دغه دنده پر مخ وړي. که هغه هم بوخت و، نو زما بل مشاور وزير به دغه کار کوي. زما مشاور وزيران خو هم ماشاءالله دومره ډېر دي چي زما څخه يې هم حساب ورک دی، له ځينو سره خو مي په پوره يوه کال کي ليدلي هم نه دي. د بهرنيو چارو وزير خپل يو لاس پر ځيګر کښېښود او ويې ويل:

صاحب پر دواړو سترګو ! دا زما لپاره ډېر وياړ دی. د اطلاعاتو او فرهنګ وزير غوښتل ولسمشر ته دا وښيي چي دا ستره بريا ده لاس ته راوړې ده، غاړه يې اوږده کړه او ويې ويل:

ځيني خلک له طلوع ټلويزيون څخه سر ټکوي، چي دا د ايرانيانو چينل دی،ايراني فرهنګ ته کار کوي، د افغانستان ملي ټرمينالوژي نه مراعتوي، قومي او ژبني تعصب ته لمن وهي. دغه خلک ماته هم دا ګوته نيسي چي د دې چينل تر شا ولاړ يم. زه وايم، دا خبره سمه ده چي زه د دې چينل تر شا ولاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

يم، خو دغـه انتقـاد اصـلاً د (ای، ایـس، ای) کـار دی، ځکـه چـي هغـوی پـه افغانستان کي يو داسي هندي سريال نه شي زغملای چي دومره ډېر ليدونکي دي ولري او يا ښايي له دې به وېرېږي كه تولسي د افغانستان تابعيت ولري، نو د ولسمشرۍ په انتخاباتو کي خامخا بریالۍ کېږي. د کانو او صنايعو وزير وويل:

دا ډرامه رښتيا هم چي ډېره په زړه پوري ده، په تېره بيا د تېري شـپې صـحنه چي د مير د واده سالګره وه، واه وا...

په دې وخت کي ولسمشر خپل فرهنګي مشاور تـه مـخ ورواړاوه او ورتـه ويــې ويل:

دوی وايي چي د تېـري شـپې صـحنه ډېـره جالبـه وه، تـه همـدا اوس طلـوع ټلويزيون ته ټيليفون وکړه چي دغه برخه تکراري خپره کړي. فرهنګي مشـاور وزير په خندا وويل: صاحب تاسي غـم مـه كـوئ، دا ډرامـه هـره ورځ تکـراري خپرېږي، همدا اوس لس دقيقې وروسته يې وخت دی. ولسمشر وويل:

ښه چي داسي ده، نو تر دې وروسته به زموږ د غونډې پـه مـنځ کـي تفـريح د تولسي ډرامې د نشر پر مهال وي. زما په فکر تر دې به بله ښه تفريح نه وي. زه اوس ځم چي ډرامه راځخه تېره نه شي. نور زموږ نننۍ غونډه پای ته ورسـېده، د خدای په امان. ولسمشر لا د غونډې له مېز څخه درې ګامه نه و ليري شوی، چي د ښځو چارو وزيري ورپسي غږ کړه:

" هی هی هی، چه یک رئیس جمهور دیموکرات !".

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خره حافظه

زموږ یو شین خر و چي خورا قوي حافظه یې درلوده. په تېره بیا د کور او باغ لاره خوګردسره نه ځني ورکېده. کله چي به دي له غوجلي څخه خوشي کړ، نو نېغ به باغ ته ولاړ او بیا چي به دي بار پر باندي کړ او ایله به دي کړ، نو هم به برابر کور ته راغی. د ده قوي حافظې موږ دومره زړور کړي وو، چي یوازي به مو هم خوشي کاوه.

یوه ورځ مي د کور سودا پر بار کړې او له ښار څخه د کلي پر خوا راروان وم، چي په لاره کي له یوه انډیوال سره مخامخ شوم. زموږ خبري همداسي په ولاړي ښه ډېري اوږدې شوې، یو وخت ګورم چي خر تللی دی. زما هم زړه پوره (ډاډه) و، چي ځه نه به ورکېږي، د کور لاره ورمعلومه ده.

کله چي کور ته راغلم، نو ګورم چي خر نه دی راغلی. توري ځمکي مي ورپسي سپیني کړې، شا و خوا نژدې کلي مي ورپسي وپلټل، خو خر مي پیدا نه کړ. تر دې مهاله مي په خره ډېر لاس خلاص و. د ژرندې پېټی، د ښار سودا، د حیوانانو واښه او داسي نور اړه ومانده مي ټول په خره پوري تړلي ول. کله چي مي خر ورک شو، نو داسي مي لاس په خوله شو چي یوې خوا ته مي مخ نه ګرځېده. یوازي مي دا خواري نه وه چي خر مي ورک شو، بلکي پر خره باندي بار سودا هم ورسره ورکه شوه. نور نو ټولي لاري راباندي ودربدې، یوازي یوه لار راپاته وه، هغه دا چي کتني والا (کوډګر) ته ورشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په سیمه کي یو تعویذ ګر، چي ملاتور نومېده، خورا مشــهور و. د مــلا تــور برجوره کلا د انګوري باغونو په منځ کي ودانه شوې وه، چي د دروازې پر سر یې د غره د پسه یوه جوړه ښکرونه نصب شوي ول. د کلا مخ ته بــه هــره ورځ ګــڼ شمېر خلک په نوبت کي ناست ول، چي له نژدې او لیرو سیمو څخه بــه راغلــي ول. چا به ناروغان راوستلي او د چا به بیا یو دوست، یو حیــوان او یــا کــوم شــی ورک شوی و.

خلکو ویل چي یوه ورځ د ملاتور د نیکه، چي یو ډېر بزرګ سړی و، د غره د پسه غوښو ته هوا شوې وه. بیا د ده مبارک په کرامت یو د غره پســه پــه خپلــه د ده کور ته راغی. ده حلال کړ، چي دا دی اوس یې ښکرونه دلته نصب دي.

ملاتور یې ځکه باله، چي له رنګه داسي تک تور و، لکه د ایرو کباب. ملاتــور نــه ملا او نه هم پرهېزګاره و، خو خلکو بیا هم ښه سړی باله. ویل دا پخــې غوښــي دي، څه به نه په کښي وایو. دی چي خپله هر ډول دی، خو نیکه ګان یــې ښــه خلک تېر شوي دي، خامخا د هغوی لاس وربانــدي پــروت دی. د ده پــه بــاب ډول- ډول خبري کېدې، چا به ویل چي ښاپېرۍ لري، چا به ویل چــي پېــری یې مسخر کړی دی او ځینو به بیا ویل چي نیکه ګان یې په خوب کي ټول حال ورته وایي. خو خپله ملاتور یوازي دا وروستۍ خبره منله او ویل به یې چي موږ په مړو کي زورور یو.

ملاتور تر شپېتو کالو اوښتی او خورا لویه کوړمه (کورنۍ) یــې درلــوده. ده اتــه ځوانان زامن درلودل، چي نه خپله ملاتور او نه زامنو یــې تــر دوو کمــي ښــځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلودې. دوی په دغو ښځو کې يوه هم په ولـور نـه وه غوښـتې، بلکـې خلکـو وربخښلې وې.

له خپل پلار څخه مې اورېدلي ول چې د ملاتور، نيکه پر يوه خره کډه راوړل او په دغه کلي کې يې ملايي ونيوله، خو اوس يې دومره ډېر جايداد درلود چــې د ده کړوسيانو هم نه شوای خلاصولای.

زه سهار په خره ورغلی وم، خو ايله غرمه نوبت راورسېد. ما هـم هغـه کـولنګي چرګ، چې په درور کې مې له ځانه سره وروړی و، خليفه ته ورکړ او د ملاتور د ناستي خوني ته ورغلم. ملاتور تر سترې مشې وروسته اشاره راتـه وکـړه چــې کښېنه ! تر ما مخکي يو بل سړی، چې ساعت يې ورک شـوی و، هـم د ملاتـور څنګ ته ناست و. ملاتور يو څو دقيقې سر پر زنګنو کښېښود، بيا يې راپورته کړ او ويې ويل: ستا ساعت ورک شوی نه، بلکې يو چا درڅخه غلا کړی دی، خو ته غم مه کوه انشاء الله چي پيدا به شي. سړي جېب ته لاس کړ، چــې د شـکرانې پيسې راوباسي. ګوري چي هغه ورک شوی ساعت هم له پيسو سره يو ځای له جېب څخه راووت. په دې وخت کي د سـاعت خاونـد د ملاتـور پـه پښـو کـې ورپرېووت او ويې ويل: ستا قربان شم، بې شکه چي دخدای دوست يې، دا زمـا ساعت څنګه ژر پيدا شو، خامخا پېريانو راوړی دی. له دې سره سم په کوټه کي د خلکو زوږ جوړ شو او د ملاتور صفتونه پيل شول. په دې وخت کي ملاتور تـر خپلو خريلو برېتو لاندي وخندل او په فاتحانه ډول يې د مجلس يوه يوه سـړي ته وکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه سړی چي رخصت شو، بیا زما نوبت راغی. ملاتور ته مي د خپل ورک شوي خره خبره یاده کړه. ملاتور سر پر زنګنو کښېښود او له ځان سره یې داسي څه ویل، چي زه نه په پوهېدم. یو څو دقیقې وروسته یې سر راپورته کړ او ویې ویل: ستا خر غلا شوی نه، بلکي ورک شوی دی، ته کور ته ولاړ شه انشاء الله پیدا به شي.

سبا ورځ په کور کي ناست یم، چي زموږ شین خر له باره سره کور ته راغی او برابر خپلي غوجلي ته ولاړ.

کله چي خره ته ورولاړ شوم، نو ګورم چي خر زما، خو بار یې د بل چا دی. ما یې لا بار نه و خلاص کړی، چي د کور دروازه وټکېده. دروازه چي مي خلاصه کړه، نو ګورم چي یو سړی په دروازه کي ولاړ او راته ویې ویل: وروره وبخښه زما خر ستاسي کره راغی.

ــ هو ! زموږ کره اوس یو خر راغی، خو هغه زموږ خپل خر دی، چي پرون ورک شوی و.

ــ وروره دا خر زما دی او نن مي په ګنج کي رانیو.

ــ ته هم عجیبه خبري کوې، ټول کلی شاهدان دي، چي دا خر زما دی او یو کال کېږي چي راته ولاړ دی.

سړي یوه ترخه خندا وکړه، ږیره یې په موټ کي ونیوله او راته ویې ویل: وروره زه هم په دې لویه ږیره درواغ نه وایم، دا خر زما دی او نن مي په ګنج کي رانیو. بیا مي په ښار کي سودا رانیوله او پر بار مي کړه، خر مخکي، زه ورپسې او د کور خوا ته روان وو. کله چي دلته راورسېدو، نو خر ستاسي کور ته ننوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر څو پوښتنو- ګروېږنو وروسته معلومه شوه، چي دې سرېي خر له غلـه څخـه رانیولی و. اوس زه نه پوهېږم چي دا به د خره د قوي حـافظې برکـت و، چــي د خپل کور لاره ورمعلومه وه او که به د ملاتور بزرګي وه، چــي زمــوږ شــین خــر بېرته پیدا شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپي څنګه مډالونه وګټل؟

د ارګ په دروازه کي یوه ډله خبریالان په دې نیامت ولاړ ول، چي په یوه مطبوعاتي غونډه کي برخه واخلي. په دې وخت کي یو عسکر له ارګ څخه راووت او دا یادښت یې پر دېوال ونښلاوه: "هغه بهرنی سپی، چي پخوا به یې خلک تالاشي کول، نن ناروغه او متخصص ډاکټر یې ویلي چي باید درې ورځي استراحت وکړي، نو له همدې امله نن مطبوعاتي کنفرانس نه شي جوړېدای".

رښتیا هم نن ورځ د سپیانو لپاره ډېره غمجنه ورځ ده، ځکه ښاروالۍ دوه ساعته مخکي کوڅه ډبو سپیانو ته په زهرو لړلي خواړه وراچولي دي او اوس له کوڅو او سړکونو څخه مړه سپیان راټولوي او په موټرونو کي یې له ښاره دباندي وړي.

یو زوړ سپین سپی، چي چارچشمه نومېږي او په یوه پښه نګښي، تر یوې مورۍ ارګ ته ورننوت. هلته یې ولیدل چي یوه سړي یو تور سپی په درې اربیزه ګاډۍ کي کښېنولی او شا و خوا په ارګ کي چکر ورکوي. په ګاډۍ کي ناست سپي داړي جینګي کړې، خپل ټټر ته یې اشاره وکړه او ویې ویل: زما نوم جنرال "جیټ براون" دی او د امریکا د متحده ایالاتو په پوځ کي د پولیسي سپیانو د یوولسمي ټولۍ قوماندان یم او دا زما معالج ډاکټر "مایکل" دی.

بیا چارچشمه په عاجزانه کړونچي سره ځان جیټ ته وروپېژانده او د ښاروالۍ د کمپاین خبره یې ورته وکړه. جیټ د زړه سوي په ډول پر چارچشمه بوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکېنښ او بیا یې هغه خپل دفتر ته بوت. چارچشمه خپله لکۍ وښوروله او ویې ویل: من، من غوښه اخلم چي نن یو سپی داسي لوړ مقام لري. بیا جیټ هلته یوه بهرني سړي ته اشاره وکړه او ویې ویل چي دی "جېک" نومېړي او زمـوږ د ټولۍ اشپز دی، بیا یې "جېک" ته وویل چي مېلمه ته ډوډۍ راوړي. جېک هم سمدلاسه چارچشمه ته غوښه، بسکېټ او معدني اوبه راواخیستلې. چارچشمه د جیټ په دفتر کي د قیمتي مېز، څوکیو، غالیو، پردو، یخچال، ایرکنډېشـن او نورو قیمتي سامانونو په لیدو یوې او بلي خوا ته حیران- حیران کتـل. پـه دې وخت کي یې پر څو مېډالونو سترګي ولګېدې او ویې وپوښتل:

دا مېډالونه د چا دي؟

ــدا زما دي.

ــځه شی ! ستا دي؟ دا لومړی وار دی چي د سپي د مېډال اورم !

ــپه پوځ کي مېډالونه معمولاً د سولي نه، بلکي د جګړې اتلانو ته ورکول کېږي او د جګړې له اتلانو څخه یو زه هم یم.

ــتا خو ماته وویل چي په ارګ کي د تالاشۍ دنده لرې، د جګړې خبره خو مـو ونه کړه.

جیټ د غرور په ډول وغرړل او ویې ویل: لس کاله کېږي چي زه په پوځ کي کار کوم. لومړی ماموریت مي د ګوانټاناموپه زندان کي و او هلته مي د تحقیـق پـه ځانګه کي کار کاوه. هر چا چي به اقرار نه کاوه، انسانانو به یې لاسـونه او پښـې وروتړل، په سر به یې توره کڅوړه ورواغوستله او بیا به یې زه ورخوشي کړم چي ویې داړم. ما به هم تر هغو داړه چي یا یې اقرار کولای او یا مړ کېـدای. یـو ورځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي د يوه سړي په غاړه داسي كلكه خوله ورولګوله چي ځاى پر ځاى مړ شـو. د زندان چارواكو اوازه واچوله چي دې سړي په خپله ځان وژلى دى، خو ماته يې د دې قهرمانۍ په بدل كي دغه يو د سرو زرو مېډال راكړ. دا چي له انسان سره په مبارزه كي قهرمان شوم، نو د لسو خروړو سپيانو په مشرۍ پـه عـراق كـي د "ابو غريب" زندان ته ولېږل شوم. هلته يوه ورځ د زندان چارواكو له يـوه بنـدي ځخه كالي وايستل، پښې او لاسونه يې وروتړل او بيـا يـې زه ورخوشـي كـړم. بندي چي مي هرڅومره وداړه، داسي كلك و، لكه ډبره، ګردسره يـې اقـرار نـه كاوه، خو كله چي مي يې په سر خوله ورولګوله او ومي غوښتل چي مـاغزه يـې وخورم، نو بندي سمدلاسه په ژړا پيل وكړ. قوماندان مي دغه نوى تاكتيك ډېر خوښ كړ او ماته يې زما د دې قهرمانۍ په بدل كي يو د سرو زرو مېډال راكړ. دا چي هلته مي د ترهګرۍ ضد مبارزې كي لوړ نوم وګاټه، نو د لا نور خدمت لپاره يې افغانستان ته راولېږلم. دغه دوه مېډالونه وينې؟ دا مي دلته ګټلـي دي؛ پـه افغانستان كي مي يوازي مېډالونه نه، بلكي د جنرالۍ رتبه هم وګټله.

چارچشمه يو هډوكى په تكليف تر ستوني تېر كړ او ويې ويل: ښه انډيواله اوس دا راته ووايه چي ارګ ته ځنګه راغلې او دلته دي دنده څه ده؟ جيـټ برېتونـه پورته كړه اوويې ويل: زه چي كله افغانستان ته راغلم، نو لومړى ماموريت مي د كندهار او دوهم د بګرام په هوايي ډګر كي و. په دې دواړو ځـايونو كـي مـي د ګوانتېنامو او ابو غريب په شان خپله دنده په ډېر برياليتوب سرته ورسوله، تر دې وروسته د افغانستان د اساسي قانون د لويي جرګې د څارني لپاره وړ وګڼل شوم چي دا په حقيقت كي زما لومړى سياسي ماموريت و. كله چي هلتـه هـم ښـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وځلېدم، نو بیا ارګ ته راوستل شوم. دلته زما دنده یوازې دا ده چې ارګ تــه د باروتو د راوړلو مخه ونیسم. که څه هم ارګ ته ډېر داسي خلک راځي چــي لــه لاسونو یې د تاریاکو او انسان د وینو بوی ځي او دوی د دولت لوړپوړي چارواکي هم دي، خو زه دوی نه رسوا کوم. جیټ د ارګ عمومي دروازې ته وکتل او ویې ویل: په دې ارګ کې د واک پر سر ډېرو انسانانو یو د بل وینې تــوی کــړې دي، ډېرو نژدې خپلوانو یو د بل سترګې ړندې کــړې دي، ان دا چــي شــاګرد خپــل استاد وژلی دی. پر دې ارګ داسي انسانانو هم برید کړی چې ډېر باور ورباندي شوی و او د ارګ د ساتني لپاره ګمارل شوي ول، خو له څه مهاله راهیسي چې په ارګ کې پر سپي اعتماد شوی، نو له نېکه مرغه هیڅ یــوه بــده پېښــه نــه ده شوې. تر دې وروسته جیټ د غرور په ډول په زوره- زوره وغپل او څــو واره پــه خپل دفتر کې سره راوګرځېده چې چارچشمه هم دغه ډول غپا ورسره بدرګــه کړه. چارچشمه د غوښي تر خوړلو وروسته پر شونډو ژبه تېره کړه او ویې ویــل: زما مهربانه ملګرې ! نه شي کېدای چې ماته هم دغــه ډول یــوه رســمي دنــده راپیداکړې؟ جیټ په خپله پسته څوکۍکې وغځېد او ویې ویل: ولي نه ! ته هم زما په شان رسمي کار کولای شې، خو ستونزه دا ده چې ستا انګلیسي ژبه نه ده زده. نن چې د چا انګلیسي زده وي، بس هر څه یې زده دي، اســتعداد تــه یــې څوک نه ګوري. په افغانستان کې ګــڼ شمېر بهرنیان یوازي له دې املــه چــي بهرنیان دي، لوړ ډالري معاشونه لري. دا زما معالج ډاکټر "مایکل" وینــې ! دی یو عادي نرس دی، خو دلته د ډاکټر په نــوم راغلــی او پنځــه زره ډالــره معــاش اخلي. دا زما خدمتګار "جېک" بې سواده دی، خو درې زره ډالره معــاش لــري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل دا چې ته د افغانستان سپی یې، کـه چېـري خـارجي سـپی وای او یـا دي خارجي تابعیت درلودای، نو اوس به دي زما په شان ډېره لویه څوکۍ درلودای. لکه څنګه چې بهرنیان پر افغانانو باور نه کوي، دغسي یې پر سپیانو هم باور نـه کوي. دا دی وګوره په افغانستان کې ګـڼ شـمېر بهرنـي سـپي پـه امنیتـي او نظامي برخه کې کار کوي. حال دا چې که د افغانستان سپیانو تـه هـم روزنیـز ورکشاپونه جوړ شي، نو دغه ډول کارونه کولای شي. په دې وخت کې د جیـټ پام شو چې چارچشمه سر پر څپړو ایښی او سترګې یې لـه اوښـکو ډکـې دي. جیټ د چارچشمه سر پر خپل زنګانه کېښېښود، اوښکې یې ورپاکې کړې او پـه مهربانۍ یې ورته وویل: ګرانه دوسته ! ته ناهیلی کېږه مه. زه په افغانستان کې د سپیانو راتلونکی ډېر روښانه وینم، ځکه ورځ په ورځ افغانان یو پر بل بې باوره کېږي، چې په نتیجه کې یې ګډوډي هم ورسره ډېرېږي؛ که چېري دغه حالت نور هم دوام ومومي، نو موږ ته به ډېر کارونه پیدا شي، چې اخر به د پولیسو پـه هره پوسته کې یوه یوه سپي ته اړتیا پیدا شي. د دې خبري یو ثبوت دا دی چې نن په افغانستان کې په زرګونو نظامي کدرونه بېکاره او بې سرنوشـته ګرځـي، خو زه او زما په شان نور سپیان ډېري ښې وظیفې او امتیازات لري. زه بـاورلرم چې یو وخت به په افغانستان کې یو سپی هم بېکاره پاتـه نـه شـي. جیـټ لـه خپلې څوکۍ څخه ولاړ شو، په کوټه کې یې شا وخوا وکتل او وه یې ویـل: نـن هغه وخت نه دی چې د یو بد او ټیټ انسان تشبه دې له سپي سره وشي، نن په لوېدیځو هېوادونو کې خلک له حیوان، په تېره بیا سپي سره یوځای اوسـېدل، یو ځای ډوډۍ خوړل، مینه کول او ان دا چې واده کول، نوی تمدن بولي. جیټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپله کوټه کي پر دېوال د يوې ښکلي نجلۍ عکس ته اشـاره وکـړه او ويــې ويل: دا وينې؟ دا زما انډيواله (Girl friend) ده، چي "جوليا" نومېږي. دا يوه مليونره ده چي په امريکا کي اوسېږي او د حيواناتو د حقوقو د سـازمان مشـره هم ده. پر ما ډېره ګرانه ده او زه هم پر دې ډېر ګران يم، ماته دغه وظيفــه هــم دې راپيدا کړې او وصيت يې کړی چي تر مړيني وروسته به يې ټوله پانګه زمـا وي او بله خو لا دا چي شپږ مياشتي وروسته چي زما رخصتي ده، زما سره واده کوي.

تر دې وروسته جيټ د مهربانۍ په ډول خپله خپره د چارچشمه په غـاړه کــي ورواچوله او ورته ويې ويل: ګرانه ملګرې ! ما د افغانستان په اړه ډېـري خبرنــي کړي، خوپه دې باب مي تر اوسه د سپي له خولې څه نه دي اورېدلي، نو که تــه لومړی د ځان او بيا د افغانستان د تېرو څو کلونو په باب لنډ معلومـات راکـړې، ډېر به خوښ شم. چارچشمه سر له څپړو څخه راپورته کړ، غوږونه يــې شــک- شک ونيول او ويې ويل:

زما خاوند د کمونيستانو د حکومت په وروستيو وختونو کي د حکومتي ملېشــو قوماندان و چي "يُلداش" نومېده. نوموړي زه او زمـا ورور "خــاکي" لــه لــومړۍ ورځي څخه د جنګ لپاره لوی او وروزلــو. يــوه ورځ خــاکي د ســپيانو جنګولــو (سګوانۍ) په ميدان کي د يو غښتلي سپي له لاسه مـات شــو. يلــداش تــه درد ورغی او زما ورور يې په هغه ميدان کي په ميکاروف تفنګچه وويشت او مړ يــې کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چي په کابل کي د مجاهدينو حکومت جوړ شو، نو زما خاوند د ملي اردو جنرال شو. څو ورځي لا نه وې تېري شوي چي د جهادي تنظيمونو تر منځ جګړې پيل شوې او ګام پر ګام پاټکونه جوړ شول. نور يې څه کوې، ترخه او پاچا و، چي جنرال يلداش هم يو پاټک جوړ کړ. د ده ايله جاريانو به هره ورځ په لسګونوخلک بنديانول، د چا په سر کي به يې مېخونه ورټکوهل او څوک به يې په مړيني نځول. يوه شپه يې يو سړی، چي پښې او لاسونه يې ورتړلي ول، ماته راواچاوه، ما يې لومړی پزه او غوږونه وخوړل او بيا مي يې نس ورڅيري کړ. په دې وخت کي زما خاوند داسي په خوند- خوند راته کتل، لکه د ده چي هم د انسان د غوښو خوراک ته هوا شوې وي. زما په ژوند کي تر ټولو ښه خاطره هم دغه ده، چي د انسان غوښې مي وخوړې او هغه هم داسي يو انسان، چي خپله انسان په خوله کي راکړ. په دې ورځو کي په افغانستان کي د انسانانوتر منځ جګړه داسي توده وه چي د سپيانو جنګول يې ګردسره له ياده وتلي ول. يوه ورځ مخالفي جنګي ډلي يوه قوماندان، چي طلاخان نومېده، زموږ سيمه ونيوله او زه په يوه زېرخانه کي په موږي پوري تړلې پاته شوم. طلاخان زما په ليدو خورا خوشاله شو. تر يو څه وخت وروسته د طلاخان يو ملګری "جبار" زما انډيوال شو، د وخت په تېرېدو سره جبار ته سړيتوب بد وايسېده او سوکه- سوکه يې د سپيانو پېښې پيل کړې. لومړی يې خپل وښتان د سپي په ډول ببر پرېښوول، بيا يې د سپي په شان غپل زده کړل او تر دې وروسته يې د سپي په ډول داړل او د غوښو خوړل هم زده کړل چي بيا به ما او ده په ګډه د انسانانو غوښې خوړلې. بيا يو داسي وخت هم راغی چي جبار په ښکاره له سړيتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوښت او د سپيتاني اعلان يې وکړ. په دې وخت کي جيټ له ډېري خوشـاليه له خپله ځايه ټوپ وهل، چارچشمه يې په غېږ کي ونيو او ويې ويـل: نـو جبـار اوس چېري دی؟

ــهغه د طالبانو د رژيم تر ړنګېدو وروسته حکومت ونيو او اعدام يې کړ.

ــاوف ! نو ولي يې اعدام کړ؟

ــهغه د خپلي سياسي مفکورې له امله اعدام شو.

ــڅه شی ! د سياسي مفکورې له امله؟

ــهو ! ځکه جبار د هغه سياسي ګوند غړی و، چـي اوس د امريکايـانو پـه تـور ليسټ کي شامل دی.

که څه هم دولت ظاهراًجبار ته د سلو نفرو وژل پلمه کړل، خو په حقيقت کي يې هغه د خپلي سياسي مفکورې له امله اعدام کـړ، ځکـه پـه افغانسـتان کـي داسي ډېر کسان شته چي په زرګونو افغانان يې وژلي دي. دغه کسان نه يوازي دا چي چا حساب کتاب ورسره ونه کړ، بلکي اوس هم سرې سترګي ګرځي او د دولت په لوړو پوستونو کي هم کار کوي.

جيټ خپړي سره وموښلې او ويې ويل: که زه هغه مهال په افغانستان کي وای، نو هيڅکله به جبار نه وای اعدام شوی. ياره دې طالبانو خو ډېـر لـوی خيانـت کړی دی چي په کابل کي يې دغسي يو طلايي حکومت ړنګ کړ، که نه نو اوس به مو د خپل انسـان الاصـله سـپي پـه مرسـته ډېـر ملګـري پيـدا کـړي وای.

چارچشمه د ډاډ په ډول د جيټ پر اوږه خپړه کښېښووله او ويې ويـل: يـو بـل زېری به هم درباندي وکړم، هغه دا چي د کمونيستانو په دوره کي هم دوه نفره

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سړيتوبه اوښتي او په ډېر ويار يې سپيتانه منلې وه. جيټ له ډېري خوشاليه ټوپونه ووهل او چارچشمه ته يې وويل چي هله ژر راته ووايه چي دا څوک ول؟ چارچشمه وويل: کله چي د کمونيستانو په لومړيو وختونو کي انجنير ظريف د کندهار والي و، نو د سپيو په نوم يې دوه نفره ساتلي ول، چي د اقـرار اخيسـتلو لپاره به يې بنديانو ته ورخوشي کول او هغوی به هم بنديان داسي کلک وداړل چي اصلي سپيان به ورته هېښ پاتې شول. جيټ وپوښتل: هغه دوه نفره اوس چيري دي؟ چارچشمه وويل: نه يم خبر چي هغوی به اوس چېري وي؟ تر دې وروسته چارچشمه د جيټ غوږ تـه خولـه ورنـژدې کـړه او ويـې ويـل: ګرانـه ملګرې ! ما خو تاته مخکي وويل چي زه په ډېر بد حالت کي ارګ ته راغلی يم، اوس دا راته ووايه چي بايد څه وکړو؟ جيټ د خندا په ډول خولـه ويـړه کـړه او ويې ويل: ګرانه دوسته ! ته زړه مه اچوه، زما سره طرحه شـته. لـومړی خـو دا چي ته بايد انګليسي ژبه زده کړې. چارچشمه د حيرانتيا په ډول غوږونه شک-شک ونيول او ويې وپوښتل: څه شی ! انګليسي ژبه زده کړم؟ ما خو نه څوک د انګليسي ژبې په کورس کي شاملوي او نه د فيس وس لرم. جيټ چارچشمه په غېږ کي ونيو او ورته ويې ويل: ولي وارخطا يې ګرانه، زه خو لا ژوندی يم. زه به انګليسي درزده کړم. هره شپه ارګ ته راځه، زما سره بـه ډوډۍ هـم خـورې او انګليسي به هم درته ښيم، په دريو څلورو مياشتو کي يې زده کولای شې. څلور مياشتې وروسته زما انډيواله ”جوليا“ کابل ته راځي، زه به دي ورته معرفي کړم او هغه به دي له ځانه سره امريکا ته بوزي. هلته به يو ورکشاپ ووايې، تـر هغـه وروسته به جوليا بهرنی تابعيت درته واخلي او بيا به په امريکايي څواکونـو کـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته افغانسان ته راشي. بیا دي نو خولۍ په غوږو کي ده، زما په شان به ډېر ښه پوستې ولري، داړي خو به دي ښه تېرې وي کنه؟

چارچشمه داړي سپیني کړې او ويې ویل:

ـهو ! داسي تېرې دي چي اوښ هم په ځیرلای شم.

ـڅه شی ! اوښ؟ یاني ته غواړې چي یو حیوان ځیري کړې؟

ـنه دغسي یوه خبره مي وکړه، ما ویل که اړتیا پیدا شي، نو اوښ هـم ځیـرلای شم. جیټ وویل:

ـهیڅ اړتیا نه پیدا کېږي، ځکه چي موږ انساني پوځیان یو او انسان، نه یوازي دا چي ټولي جګړې يې له انسان سره دي، بلکي خپلي ټولي لويي سلاوي يې هـم د انسان لپاره جوړي کړي دي، خو په هر صورت؛ ستا مسؤليت یـوازي پـه دې سره پای ته نه رسېږي چي ته یو عسکري صاحب منصب شې، ته باید لومړی په کابل او بیا په نورو ولایتونو کي د انګلیسي ژبې کورسونه جوړ کړې چي لـه دې لاري د افغانستان سپیانو ته کارونه پیدا شي.

چارچشمه په اندېښنه وویل: نو د افغانستان اردو خو ډېر کوچنی دی، ایـا ټولـو سپیانو ته به کار په کښي پیدا شي؟ جیټ وخندل او ويې ویل: ستا خبره سـمه ده، خو ما په دې باب هم فکر کړی دی. تاته خو معلومه ده چي په نړۍ کـي د چرګانو والګی ورځ په ورځ مخ پر ډېرېدو دی او په افغانستان کي يې هـم نښـي نښانې لیدل شوي دي او ځیني سپي او ګیدړي دغه ناروغه چرګان خوري، چي په دې ډول د افغانستان د سپیانو روغتیا ته یوجدي خطـر متوجـه دی. زه بـه دغه موضوع زما له انډیوالي "جولیا" سـره شـریکه کـړم. هغـه کـولای شـي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانسان د عامي روغتيا وزارت په چوکاټ کي د چرګــانو د والګــي د مخنيــوي لپاره يو پروګرام جوړ کړي. دا پروګرام به د سپيانو لپاره د چرګانو د والګي په اړه د عمومي خبرتيا ورکشاپونه وي چي ټول استادان به يــې ســپيان وي. زه فکــر کوم چي د دې پروژې په عملي کولو سره به د افغانســتان د عــامي روغتيــا پــه وزارت کي ډېرو سپيانو ته کارونه پيدا شي. دا خو د افغانستان د سپيانو خبــري وې. خو زماسره په نړيواله کچه هم د سپيانو د ژوند په اړه يو جامع پلان شــته. موږ بايد د نړۍ د ټولو سپيانو د خپلــواکۍ، بقــا، هوســايني او نېکمرغــۍ لپــاره مبارزه وکړو. همدا اوس په ايران کي د سپيانو لپاره يو زندان جــوړ شــوی دی. موږ بايد د دې زندان د له منځه وړلو لپاره د ژوند تــر وروســتۍ ســلګۍ پــوري خپلي مبارزې ته دوام ورکړو. زه باور لرم، چي موږ بــه پــه دې لار کــي خامخــا بريالي کېږو. د ايران دولت بايد پوه شي چي دوی سپي په زنــدان کــي اچــولي دي. سپي خدای پاک هم دوزخ ته نه اچوي، نو د ايران دولت څه حق لري چي د سپيانو لپاره زندان جوړوي؟ دا خو انسانان نه دي چي پــه ګوانټنــامو کــي بــه بنديان وي او له هر ډول انساني قانون پرته به شکنجه کېږي او هيڅوک به يــې نه پوښتنه کوي او نه د چا زور په رسېږي. امريکايان خو دا هم وايي چــي اصــلاً داسي انساني قانون نشته، چي د دې خلکو د حقوقو دفاع وکړي. زه امريکايــانو ته دا حق ورکوم، چي انسانان د ګوانټنامو پــه زنــدان کــي د ســپيانو پــه شــان وساتي، ځکه انسان پوه شه او قانون يې، خو زه به انسان، پــه تېــره بيــا د ايــران دولت ته هيڅکله دا حق ورنه کړم، چي د ګوانټنامو د زندانيانو پــه شــان ســپي بنديان کړي. د نړۍ سپي نه يــوازي دا چــي بايــد خپلــواک، هوســا، باوقــاره او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نېکمرغه ژوند ولري، باید تر مړیني وروسته هم په ډېر درناوي خاورو ته وسپارل شي او جلا هدیره ولري. له نېکه مرغه چي اوس هم په نړۍ کي د سپیانو هدیرې موجودي دي، چي همدا اوس د نړۍ د سپیانو تر ټولو لویه هدیره په روسیه کي ده، چي څلوېښت زره سپي په کښي ښخ شوي دي. تر دې وروسته باید د نړۍ ټول سپي تر مړیني وروسته په ډېر درناوي خاورو ته وسپارل شي، نه دا چي د افغانستان غوندي په ډله ییز ډول ژوندي ښخ او یا تر ډله ییزي وژني وروسته په یوه قبر کي واچول شي. موږ باید د انسانانو غوندي له خپلو همجنسو او عزیزانو سره دومره لوی ظلم ونه کړو، چي د سپیتاني تاریخ په وشرمېږي.

چارچشمه چي تر دې وخته یې په خورا دقت د جیټ خبرو ته غوږ ایښی و او له ډېري خوشالیه یې پر مخ اوښکي رابهېدلې، ناڅاپه له یوه لوی غپ سره ټوپ کړه او د جیټ په غاړه کي یې د مخ دوې پښې ورواچولې او ورته ویې ویل: ګرانه دوسته ! ته واقعاً چي د نړۍ د سپیانو لپاره ستر ارمانونه او ښه نیت لرې، زه به د مرګ تر اخري شېبې پوري په دې مبارزه کي ستا تر څنګ ولاړ یم او زه باور لرم چي موږ به خامخا یوه ورځ بریالي کېږو.

ګرانه ملګریه ! راشه چي په دې ویاړ نن شپه تر سهاره په زوره- زوره وانګولو او په دې ډول انسانانو ته دا وښیو چي وګورئ ! دوه سپیان له سیمه ییز، قومي، رنګ، نژاد او داسي نورو توپیرونو سره- سره د نړۍ د ټولوسپیانو د خپلواکۍ، نېکمرغۍ او سرلوړۍ په نیامت سره یو موټی شول. تر دې وروسته جیټ او چارچشمه تر سهاره په زوره- زوره وانګولل او په ارګ کي یې هري خوا ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

منډې ووهلې، خو دوی نه چا ولیدل او نه یې د دوی انګـولاوي واور یـدې، لکـه چې د افغانستان واکمنو ته کوم مظلوم پښتون دا ښېرا کړې وي چې: "پر مېنه دي تور سپی وانګوله".

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سوغات غوټه ★

دا مي لومړی ځل و چي پاکستان ته تلم او هغه هم د کراچۍ غوندي لوی ښار ته. کله چي له کوره روانېدم، نو مېرمني مي په بکس کي د کالیو تر څنګ یوه بله کوچنۍ غوټه هم راکښېښوووله او راته ویې ویل چي دا غوټه به په کراچۍ کي زما خور ته ورکړې. کله چي د موټرو تمځای ته راغلم، نو کلینر زما بکس د موټر پر سر وتاړه او زه په موټر کي دننه کښېناستم. په کراچۍ کي د خوښیني د کور پته راسره وه او هلته مي نور خپلوان هم درلودل، خو زما لویه ستونزه دا وه چي په اردو ژبه نه پوهېدم.

کله چي موټر کراچۍ ته نژدې شو، نو دغه مهال زه خوب وړی وم. څنګ ته ناست یوه سړي وښورولم او ویې ویل چي ورشه پولیسان دي غواړي، وایي بکس دي راخلاص کړه، تالاشي کوي یې. د پولیسو دغه پوسته (حب چوکۍ) نومېده چي خورا سخته تلاشي یې کوله. تر څو چي زه له موټر څخه راکښته کېدم، نو څو تنه پولیسان لکه سېرلیان د موټر سر ته ورختلي دي، د سپرلیو غوټې او بکسونه یوې او بلي خوا ته سره اړوي. دا لا بلا ورپسې، یوه پولیس د ناځوانه زوی زما بکس خلاص کړی او یو ډول سپین پوډر په لاس کي سره موښي. ما اورېدلي ول چي پاکستاني پولیس د خلکو په جېبونو کي چرس، تریاک، یا پوډر وراچوي، بیا یې په دې تور نیسي او پیسې ځني اخلي. اوس چي

★دې طنز د افغانستان د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په ۱۳۸۳ل کال کي جایزه ګټلې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي دغه پوډر وليدل، نو خداى شته چي تراه مي وشوه او له ډېري وېري مـي د بدن وېښتان جګ- جګ ودرېدل. ما ويل ياره لکه چي په بلا واوښتې.
پوليسانو هم ډېر بد- بد راته کتل او داسي يې ښوول چي په لاس خو راغلې. په لومړي سر کي زما په زړه کي هم اندېښنه وه، چي دغه سپين پوډر به هيرويين وي، خو کله چي ورنژدې شوم او هغه مي په ګوتو کي سره وموښل، نو پوه شوم چي د ښځو د مخ سفېده ده. پوليسو ته چي مـي هرڅـومره سـفېده- سـفېده وويل، هغوى زما په خبره پوه نه شول. بيا مي وويل چي پـوډر- پـوډر. صـاحبه مهربانه د پوډرو ويل به څه و چي يو اور مي ځان ته ولټاوه. د پوليسو يو ډلګـۍ مشر، چي خېټه يې يو فټ مخ ته وتلې وه او تور مخ يې داسي برېښـېده، لکـه د سبزيجاتو يو دوکاندار چي پر تور بانجڼ غـوړ لاس راتېر کـړي، سمدلاسـه يـې کوتک ته لاس کړ، سترګي يې راباندي راغټي کړې او ويـې ويـل: "اچهـا پـوډر هې !". ياره که رښتيا ووايم، نو په دې وخت کي لاره او ګودر راڅخه ورک شـو، حيران وم چي اوس دا د ظالم زوى پوليس ښنګه پوه کړم؟ اخر مجبور شوم، يو څه سفېده مي په خپل مخ پوري وموښله او پوليسو تـه مـي پـه اردو ژبـه ايلـه دومره وويل: "لېډيز کېليې !". پوليسو چي راته وکتل، نو نابره ټول پـه خنـدا شول او ويې ويل: "اچها ټهيک هې". دا چي موټر راڅخه ته، نو مـا هـم دومـره وخت پيدا نه کړ چي له مخ څخه سفېده پاکه کړم. غوټه مي ژر- ژر سـره ټولـه کړه او موټر ته وختم. د موټر سپرليو چي راته وکتل، نو ټـول پـه خنـدا شـول. هغوى داسي ګومان کاوه چي ګواکي زه پوليسو په دې رنګ ولړلم، ويل کاکـا !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا يې څه درباندي وکړل؟ ما ويل بس نـو څـوک چـي ناليـدلی سـوغات وړي، دغسي به ورپېښېږي.
کله چي مي په هنداره کي خپل مخ وکوت، نو پر توربخن مخ او توري بڼيري مي سفېدې يوه داسي منظره جوړه کړې وه چي له نورو خلکو سره زه هم په خنـدا شوم. ما کلک هوډ وکړ چي تر څو مي خپلي ګراني خوښيني ته سفېده نـه وي وررسولې، ولاکه له مخ څخه سفېده پاکه کړم. ما او د موټر سپرليو تر هغـو پـه ګډه خندل چي له موټره کښته کېـدلو. کلـه چـي مـي د خوښـيني د کـور ور وروټکاوه، نو زما د خوښيني کوچنۍ لور راووتله. کله چي يې ماتـه وکتـل، نـو بېرته په منډه کور ته ولاړه. يوه شېبه وروسته زمـا خوښـينه د دروازې شـا تـه راغله او ويې ويل: وروره ته څوک يې او څوک دي په کار دی؟ ما ويل ته ما نـه پېژنې؟ زه ستا اخښی حاجي فريد يم. خوښيني چي مي دا خبره واور بـده، نـو ويې ويل: وی چي حاجي فريد يې، نو دا مخ دي په څه شي لړلی دی؟ ما وويل دا خو ځکه چي تاته مي سفېده راوړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرکار غاتري[*]

دا لومړی ځل و چي محبس ته په دريشيو کي خلک راوستل شول او سياسي بنديان يې بلل. دوی له بڼو ځخه پوه، مهذب او د پاخه عمر خاوندان ښکارېدل. يوازي دريشۍ نه، بلکي د خبرو لهجه، ناسته، ولاړه او نور کړه- وړه يې هم ګردسره نابلده ول. تر دې مهاله چي ډېرو خلکو لا د سياست نوم هم نه و اورېدلی، د سياسي بنديانو خبره رښتيا هم چي ډېره نوې وه.

محبس خورا لوی و، خو په ډېر لږ وخت کي د سياسي بنديانو خبره، د هر بندي غوږ ته ورسېده او په ډلو- ډلو بنديان، د دغو نويو بنديانو پر شا و خوا راټول شول او ټولو داسي په ځير- ځير ورته کتل، ته چي وايې دغه خلک د ځمکي له کرې نه، بلکي له بل ستوري ځخه راغلي دي. يوه شېبه وروسته يوه بندي ډېر سوکه وپوښتل: تاسي ځوک ياست؟

يوه سياسي بندي ځواب ورکړ: موږ سياسي بنديان يو.

د بنديانو د زړه غوټه بيا هم خلاصه نه شوه، د پخوا په ډول د سياسي بنديانو په ټکي ونه پوهېدل او په ډېري حيرانتيا يې دغه کلمه په خپلو منځو کي سره تکرار کړه: سياسي بنديان ! سياسي بنديان !... سياسي بنديان يې بيا ځنګه وي؟

---

[*] غاتر: قاطر، کچر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه بندي وویل: له دریشیو څخه خو ټول د سرکار خلک معلـومېږي، سیاسـي بندیان به نو همدغه سرکاري بندیانو ته وایي.
بندیان څو شېبې په خپلو منځو کي سره وبوښېدل او د سیاسي بندیانو په اړه یې یو له بل څخه پوښتني او ګروېږني کولې، خو کله چي د دې ټکي پـه مانـا ونـه پوهېدل، نو یوه بندي بیا لږ په زوره وپوښتل:
موږ په سیاسي بندیانو مندیانو نه پوهېږو، داسي راته ووایاست چي په څـه تـور یې نیولي یاست؟
ــبس انډیواله پوښتنه مه کوه، موږ ته خورا بده راپېښه ده.
ــرشوت مو خوړلی دی؟
ــنه بابا رشوت خوړل خو د زوی زېری دی.
ــله سرکار څخه مو کوم شی غلا کړی دی؟
ــنه، تر غلا مو هم دوسیه درنه ده.
ــدوسیه مو څنګه درنه ده، مړی خو به مو هم نه وي کړی؟
ــیاره چي نه مو پرېږدئ، اوس به یې نو درتـه ووایـو. خبـره دا ده چـي مـوږ د سرکار له کوره بدي کړې ده. ټولو بندیانو په حیرانتیا په یوه پلا وویل: د سرکار بدي ! د سرکار له کوره مو څنګه بدي وکړه؟ یوه سیاسي بندي وویل: بس نـور مه پسي ګرځئ.
د بندیانو خپلمنځي تبصرو یو زوږ جوږ کړ. یوه بندي د زړه سـوي پـه ډول پـه خوله چیک- چیک وکړ، سر یې هم ورسره وښوراوه او څنګ ته ناست یوه بندي ته یې سوکه وویل: موږ او تاسي خو ښه یو، دا بېچاره ګان وګوره چي د سـرکار

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي ورپه غاړه ده، هغه د پښتو يو متل دی چي وايي: "سرتوره ! بدي دي وکړه له لويه کوره". تر دې بدۍ چي دوی سرونه باسي، هغــه د چــا خبــره: "تــوري هيلۍ به سپيني شي".

بنديانو چي به هرڅومره په خپلو منځو کي تبصرې سره کولې، نو هغومره به يې په دې باب تلوسه او د پلټني تنده ډېرېده، چي له سرکار سره به يې څنګه بدي لوېدلې وي؟ يوه شپه وروسته بيا يوه بندي وپوښتل: ښه نو له سرکار سره مــو پر څه شي بدي ولوېده؟

له سياسي بنديانو څخه يوه تن خپل يوه ملګري ته اشاره وکړه او ويې ويل: دغه زموږ مشر دي خدای خوار کړي، ټوله د ده له لاسه چي په دې بلا يې اخته کړلو، کنه اوس به په خپل کور کي خوښ او خوشاله ناســت وای. يــوه ورځ پــر لاري د سرکار غاټري تېرېدې، ده ويل راځئ چي سات مو درتېر کړم. يو ځــای ورته پټ شولو، کله چي غاټري رانژدې شوې، موږ ټولو په يوه پلا ناره کړه چــي اوخ ! غاټرو تور واخيست او يوې او بلي خوا ته وتښتېدې. کله چــي ســرکار پــه دې کار خبر شو، ويل ښه تاسي اوس دومره زړور شوي ياســت، چــي د ســرکار غاټري توروئ. په دې سره غرمه کي ټول خلک ويده دي او تاسي ويښ ياست، نن تاسي دا کار وکړ، سبا بل څوک دا جرئت کوي او د سرکار غاټري توروي. يوه بله خبره يې هم راته وکړه چي تاسي ويښ زلميان ياست. هغه و چي ويې نيولو او دا دی اوس ستاسي سره بنديان يو.

د دې خبرو په اورېدو سره يوه بندي د زړه سوي په ډول وويل: بدبختانو ! تاسي د سرکار له غاټرو څه غوښتل؟ وايي بازي، بازي، به ريش بابا بازي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل بندي وويل: تاسي چي د زمري په لم لوبي کوئ، اوس نو دلته کښېنئ، کـه ټول عمر مو دلته تېر شو، نو هم يې زړه ته واچوئ.
يوه بل بندي خپل ښنګ ته ناست ملګري ته سوکه وويل: دا نو د قسمت خبري دي، ته ښه فکر وکړه، د سرکار غاتري چيري او دوی چيري ول، بيا يې نو ښنګه په زړه کي وروګرځېدل چي راځئ د سرکار غاتري وترهوو. بس نو په دغه کـار کي به يې خير و، تا نه دي اورېدلي چي وايي: ”خدای خپل دوست ځوروي“.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایساف برګر

شپږ میاشتي کېدې چې په کابل کې مې رسټورانټ جوړ کړی و. په دې شپږو میاشتو کې مې ولاکه یوه هم دوې شوي وي. د برېښنا، ټیلیفون او اوبو محصول، د تعمیر کرایه، د اشپزانو او شاګردانو معاشونه او نور لګښتونه مې ټول له خپله جېبه ورکول، ان دا چې پوروړی هم شوم. نور به نو څه درته ووایم، بس کور مې پر چرګه بار شو.

زه چې څه مهال په امریکا کې وم، نو له شا وخوا دوستانو به مې اورېدل، چې له افغانستان سره اوز (دومره) ملیارډه ډالره بهرنۍ مرسته وشوه، افغانستان ته اوز کډوال راستانه شول، دا وشول او هغه وشول، بس هر څه جوړ شول. اوس په افغانستان کې تر لوېدیځو هېوادونو هم ښه کارونه پیدا کېږي، زده کړې، مسلک او تجربې ته چندان اړتیا نشته، هري خوا ته ډالر اوار دي، بس پټو ورته اوار کړه او راټولوه یې، په تېره بیا د کابل ښار خو اوس ښځي له اروپا سره برابر دی. دا به مې هم اورېدل چې پلانی افغانستان ته ولاړ، اوس یې خولۍ په غوړو کې ده، خورا کار یې جوړ دی. لنډه دا چې له هر چا سره به دې د افغانستان په باب خبره کوله، نو هغه د چا خبره پر ګوتو به یې کشمیر درته جوړ کړ.

یوه ورځ داسي راغله، چې ما هم د دغو ډالرو په راټولولو پسي پایڅې رابډوهلې او نېغ کابل ته راغلم. دلته چې مې شا وخوا وکتل، نو په کابل کې یو څو نوي جوړ شوي کورونه، هوټلونه او ګیسټ هاوسونه (مېلمستونونه) هغه څه ول،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د سړي يو څه سترګه په ډکېده. بس ما هم توکل پر خدای ياد کړ او هغه يو څو خوش مړي (پيسې) چې مي په خپله غوټکۍ کي له ځان سره راوړي وې، د کابل په ښار کي يو رسټورانټ په جوړ کړ. د رسټورانټ چندان خوند نه و، ټوله ورځ به مي له بېکاريه مچان شړل او يو په بل پسې به مي اررمۍ کښلې. کله چې به مي زړه ډېر تنګ شو، نو په کابل کي به زما بهرني انډيوال (مايکل) ته ورغلم او د زړه خواله به مي ورسره کوله. مايکل مي د امريکا له وختو انډيوال و، ما هلته په يوه هوټل کي چرګان پاکول او مايکل د چرګانو په يوه فارم کي مزدور و او موږ ته به يې چرګان راوړل، خو اوس د افغانستان په يوه وزارت کي مشاور و چې لس زره ډالره معاش يې درلود.

يوه ورځ مايکل راته وويل: " که ما درسره شريک کړې، نو زه دا رسټورانټ پر خپلو پښو درولای شم. خو شرط يې دا دی چې زه هر څه درته وايم، ته به هغسي کوې. زه چې سبل اخيستی وم او ځګ ته مي لاس اچاوه، له خدايه مي دغسي ورځ غوښته. سمدلاسه مي دغه خبره ورسره ومنله. ټولو ټلوېزيونونو، راډيوګانو او ورځپاڼو ته مو اعلانونه ورکړل چې (افغان رسټورانټ) د خرڅ لپاره داوطلبۍ ته وړاندي کېږي. که څه هم تر يوې اوونۍ پوري زموږ سره هيڅا اړيکه ونه نيوله، خو موږ بل ځل داسي يو اعلان خپور کړ: "افغان رسټورانټ يوې خارجي کمپنۍ رانيوه چې تر دې وروسته به يې نوم (ايساف برګر) وي او په عصري ډول به جوړ يږي.

په لومړي ګام کي مو د رسټورانټ بڼې او ډيکوريشن واړاوه. يوه لويه ډيجيټل لوحه مو ورجوړه او ايساف برګر مو پر وليکه. د استاد بهزاد او نورو ختيځوالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

استادانو د نقاشۍ تابلوګاني او انځورونه مو ليري او پر ځـای مـو يـې د هنـدي فلمي ستورو، مېرمني ډيانا او مايکل جکسن انځورونه وځـړول. انځورونـه ښـه غټ او ځيني يې نيم لغړ ول، چي ډېر زړ يې د سړي پام ځانته رااړاوه. پغمان ته ولاړو، يو ترکاڼ مو هم له ځان سره بوت. هلته مو د نر توت څو ونـي رانيـولې او تنې مو يې داسي اره کړې، چـي د ډوډۍ خوړلـو لپـاره د ګرديـو مېزونـو کـار ورکړي. پر هر مېز مو يوه يوه شمع ولګوله. د رسټورانټ هغه برخه مو له منځـه يووړه، چي هلته به ښځو جلا ډوډۍ خوړله. ټلوېزيون مو پر(۷) چينل برابر کړ. د رسټورانټ دباندي مو هم دوه لوډسپېکرونه ولګول چي لارويان يې هم اوازونـه واوري. د هوټل په منځ کي مو د اوبو يوحوض ګوټې جوړ کړ او په منځ کـي مـو يې د مېرمني ډيانا مجسمه جوړه کړه چي ټوله لڅه، خو لاندينۍ ډېره برخه يې په اوبو کي پټه وه. څنګ ته مو يې پر يوه لوحه په فارسي او انګرېزي ژبو د هغې ژوندليک وليکه.

کله چي مو رسټورانټ پرانيست، نو مايکل راته وويل چي ته خلک څاره چـي د رسټورانټ په باب څه وايي؟

لومړۍ ورځ مي دوه ځوانان وليدل چي نوي کاوبای پتلونونه يـې اغوسـتي او د رسټورانټ مخ ته ودرېدل. يوه هغه بل ته وويل: به بـه ! چـی يـک رسـتورانت خارجی است، اينجا چی چيزها خواهد بود، کاشکی پيسه می داشتيم که اينجا غذای خارجی می خورديم. يوه يې د رسټورانټ د موسـيقۍ سـره سـر او اوږې وښورولې او روان شول. تر دې وروسته رسټورانټ ته د خلکو راتـګ پيـل شـو، هرڅوک چي به راته، نو لومړی به مجسمې او پر دېوالونو ځړول شويو انځورونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ودرېد او بیا به پر څوکۍ کښېناست. یوه نجلۍ، چې تنګ پتلون یې اغوستی او وېښتان یې ژیړ رنګ کړي ول، له یوه ځوان سره رسټورانټ ته راغله. لـومړی یې ما او بیا یې د رسټورانټ شاګردانو ته وکتل، د خپل ملګري غوږ ته یې خوله ورنژدې کړه او په تریو تندي یې وویل: "ای چه قسم رستورانت خارجی است؟ او مرد که ره سیل کو که سر پارچال ششته، شاګردایشه سیل کو، ای خو کلش افغانهای ما و شماست". له دې خبري سره د دواړو تندي تریو او له رسـټورانټ څخه ووتل.

د شپې یوولس بجې وې، مایکل راغی او په خندا یې راتــه وویــل چـي نـن ورځ ځنګه تېره شوه؟ ما د ټولي ورځي کیسه ورته وکړه، خو کله چـي مـي د هغـي نجلۍ او هلک خبره ورته یاده کړه، نو مایکل لاندینۍ شونډه تر غاښونو لانـدي کړه او م م م... یې وویل. له دې سره سم یې دواړه لاسونه د پتلانه پـه جېبونـو کي ننه ایستل او د رسټورانټ تر پایه په کوچنیـو قـدمونو ولاړ او بېرتـه راغـی. داسي ښکارېده، لکه د یو څه په باب چي چورت وهي. تر لږ ځنډ وروسته یې په خندا زما پر اوږه لاس کښېښود او راته ویې ویل: ته غم مه کوه، ما یې چاره پیدا کړه، سبا به په دې باب پوره معلومات درکړم، اوس زه ځم چي یوه مهمه غونډه لرم.

په دغه شپه له ډېري خوشالیه خوب نه راته، ما ویل یاره لکه چي بخـت یـاري درسره وکړه. سبا مایکل له درېیو نفرو سره زما د اوسېدو کوټې ته راغـی او پـه خندا یې خپلو ملګرو ته اشاره وکړه چي دوی به تر دې وروسته زموږ سـره کـار کوي. دی امریکایي دی چي (مارک) نومېږي او له ایساف سـره د ترکـانې پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفت کار کوي، خو اوس يې د يوې مياشتې لپاره رخصتي اخيستې ده. مارک به پر پارچال ناست وي او له خلکو به پيسې اخلـي او دغـه دوه هلکـان افغانـان دي، دغه يو نجيب او دغه بل فريد نومېږي. د دوی کورنۍ يې په دې وروسـتيو کي له انګليستان څخه په زوره راشړلي دي. له انګليسي خبـرو يـې څـوک نـه پوهېږي، چي ګواکي دوی افغانان دي. تر دې وروسته به د نجيب نوم (ټام) او د فريد نوم (مکس) وي. دوی به د رسټورانټ شاګردان وي، ځانګړي دريشۍ بـه اغوندي، يوازي به په انګرېزي ژبه خبري کوي او هيڅا ته به نه وايي چـي مـوږ افغانان يو. ما هم دا خبره ورسره ومنله او دغـه درې نفـره مـي رسـټورانټ تـه بوتلل.

تر دې وروسته زموږ رسټورانټ ته د خلکو راتګ نور هم ډېر شو، ډېرو خلکو بـه هڅه کوله، چي له مارک، ټام او مکس سره ډېرې خبري وکـړي او د انګرېـزۍ ژبي تمرين وکړي. مايکل به هم کله ناکله ځيني بهرنيان له ځانه سره راوستل او له ځان سره راوړي بهرني خواړه به يې همدلته خوړل.

يوه ورځ درې تنه ځوانان او يوه نجلۍ، چي د نادولتي ټـولني مـوټر ورسـره و او خورا لوکسي دريشۍ يې اغوستي وې، رسټورانټ ته راغلل. د خوړو مينيو يـې راپورته کړه، وايې ړوله، راوايې ړوله، په تريو تندي يې يو بل ته وکتـل او ببرتـه ولاړ شول، په تلو تلو کي يوه وويل: "اينجا خو هيچ غذای خارجی نيست، فقـط همو غذای وطنی خود ما و شما است، که در هر رستورانت پيدا ميشه".

تر دې وروسته مو د خوړو مېنوګاني په انګرېزي ژبه جـوړي کـړې او ټـول مـو بهرني خـواړه پـه کښـي وليکـل. ځينـو خـوړو تـه مـو وليکـل: (Not for

(c) ketabton.com: The Digital Library

Muslims). مراجعينو ته به مو ويل چې زموږ د رسټورانټ ټول خواړه له بهره راځي.

په بګرام کې د امريکايانو او ايساف نظامي ځواکونو هغه تر وخت تېر خواړه، چې هغوی به غورځولي ول، موږ بېرته راټولول، لـه کڅـوړو او کوتيـو څخـه بـه مـو رااېستل او بيا به مو د بهرنيو خوړو په نوم خرڅول، چې په دې کار سره زمـوږ د رسټورانټ مراجعين دوه برابره شول. تر دې وروسته دغو خوړو هم کفايـت نـه کاوه، بيا مو دغه ډول نور بهرني خواړه، چې په کابل کې د زرنګـار پـارک او پـل خشتي جامع جومات مخ ته خرڅېدل، يوځايي رانيول، خو بيا يې هم زموږ اړتيا نه پوره کوله.

زموږ ډېرو مراجعينو غوښه غوښته، په تېره بيا کباب. که چېري مو غوښه خپله کبابولای او بيا مو د بهرنيو خوړو په نوم خرڅولای، نو رسوا کېـدو، ځکـه کـه د چرګ، پسه، وزې او غوا غوښه مو هـر ډول پخـه کـړې وای، نـو د نـورو افغـاني رسټورانټونو غوندې به وای. اوس موږ ته يوازې يوه لار راپاته وه، هغه دا چـې د اوښ غوښه کباب کړو، ځکه دا يوازينۍ غوښه وه چې ښاري خلکو نه پېژنده. د دې کار لپاره مو يو قصاب او دوه مزدوران استخدام او په ښرخي پله کې مـو يـو کور ورته ونيو. قصاب به په دغه کور کې اوښان حلالول، موږ ته به يـې پـه پټـه غوښې رالېږلې او موږ به کبابولې.

تر دې وروسته زموږ په رسټورانټ کې مراجعين نه ځايېدل، د رسټورانټ څنګ ته ځمکه مو هم رانيوله، چې ډېری مراجعين بـه هلتـه کښېناسـتل. يـوه ورځ مايکل څلور بهرنۍ نجوني راوستلې او ماته يې وويل چې دوی به مراجعينو تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ ږدي. اوس نو د ټولو خلکو پوره باور راغی چي په رښتیا دا یو بهرني رستورانټ دی. دغه ډول مو د رستورانټ پر دروازه ولیکل: "له هغو مېلمنو معذرت غواړو چي دریشۍ یې نه وي اغوستي" او د پارچال ښنګ ته مو ولیکل: "یوازي امریکایي ډالر منل کېږي". دغه ډول مو هغه مېلمانه هم رستورانټ ته نه پرېښوول، چي د هویت کارډ (پېژندپاڼه) به یې نه درلوده. اوس زموږ رستورانټ ته د افغانانو ترڅنګ بهرنیان هم راتلل چي ډېرو به کباب غوښت. وروسته زموږ کباب دومره مشهور شو، چي ان د نادولتي ټولنو، سفارتونو او ارګ له خوا به هم فرمایشونه راتلل. اوس مو د ورځي لس اوښان حلالول، د یوه قصاب پر ځای مو پنځه قصابان او ورسره لس مزدوران ونیول.
یوه ورځ مو د رستورانټ پر دروازه په انګرېزي ژبه غټ ولیکل: "دا د خوراک نه، بلکي فرمایش ورکولو ځای دی او یوازي د نادولتي ټولنو، سفارتونو، بهرنیو نظامي ځواکونو او ارګ فرمایشونه مني". په دې ډول مو نه یوازي دا چي د کباب بیه دوه برابره لوړه کړه، بلکي کار مو هم ډېر اسانه شو.
یوه شپه مایکل خپلي کوټې ته، چي د کابل په انټرکانټیننټل هوټل کي و، وروغوښتم. کله چي ورغلم، نو په خندا یې مخته رامنډه کړه، په غېږ کي یې ونیولم او راته ویې ویل: "عزیز جانه مبارک دي شه ! هغه دولتي هوټل، چي د اجارې لپاره داوطلبۍ ته وړاندي شوی و، د یو ملیون ډالرو په مقابل کي د شلو کالو لپاره موږ ته راکړل شو. زه خو فکرکوم چي دا هوټل مو ډېر ارزانه اجاره کړ، بس داسي یې وبوله، لکه اوبو چي راوړی وي. زه چي د هوټل ځای، پراخوالي او لوړ شهرت ته ګورم، نو باور لرم چي موږ ته به شپږو میاشتو کي یو ملیون ډالره

(c) ketabton.com: The Digital Library

راګټلای شي او يو مليون ډالره خو دا دي موږ او تاسي په يوکال کي پـه ايسـاف برګر کي هم وګټل".

مايکل لږ رانژدې شو او په خندا يې زياته کړه: ګڼ شمېر افغاني پانګـه وال هـم داوطلبۍ ته حاضر شوي ول، ان دا چي تر موږ يې په لوړه بيه اجاره کاوه، خـو د هوټلونو د تصدۍ رئيس راته وويل چي دا هوټل تاته له سياليه پرتـه پـه اجـاره درکوم، ځکه چي ته مي د امريکا له وختو انډيوال يې، خو په دې شرط چي پـه يوه ونډه يې ما هم شريک کړې". مايکل د قهوې ګيلاس راپورته کړ او زياته يې کړه: " عزيزجانه ! ته به نو د هوټلونو د تصدۍ رئيس نه پېژنې، هغه مهال چـي زه او ته په نيويارک کي وو، ده په مارننګ برګر (Morning Berger) کـي چرګان پاکول او ما به زموږ له فارم څخه چرګان وروړل، بس هلته مي انـډيوال شو. کله چي په افغانستان کي د تراهګرۍ په وړاندي مبارزه پيل شـوه، نـو دی هم زموږ او ستاسي په شان افغانستان ته راغی".

د بريښنا سپين ځراغ ته د مايکل شنې سترګي وبرېښېدې، زمـا غـوږ تـه يـې خوله رانژدې کړه او ويې ويل: د هوټلونو د تصدۍ رئيس راته وويل دولت په پام کي لري چي دغه تصدي خصوصي کړي. تـه ډاډه اوسـه، هغـه داوطلبـي هـم خامخا تاسي ته درکوم، خو په دې شرط چي زه به هم درسره شريک يـم. خـو ګوره عزيزجانه ! پام چي دغه خبره چاته ونه کړې. تر دې وروسته مايکل، لکـه ماته چي ډاډ راکوي، زما پر اوږه لاس کښېښود او راته ويې ويل: ته هيڅ غم مـه کوه، د اوښ د کباب تجربه به زموږ سره ډېره مرسته وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موبایل په قبر کي هم ډېر ښه کار کوي !

په هغه ورځ چي ما نوی موبایل رانیولی و، نو زموږ په کور کي داسي خوشالي جوړه وه، لکه د مودو- مودو مسافر چي خپل کور ته راستون شوی وي او خپلوان یې ورته خوشاله وي. زموږ د خوشالۍ لامل دا و چي تر دې وروسته به زما له ورور سره، چي له لسو کالو راهیسي په امریکا کي اوسېده، خبري کوو. زه چندان له موبایل سره بلد هم نه وم، ځکه چي نوی مي رانیولی و، خو بیا هم د هغو ابتدایي معلوماتو له مخي چي د کمپنۍ له مامور څخه مي د رانیولو پر مهال ترلاسه کړي ول، هڅه وکړه چي له خپل ورور سره خبري وکړم. له څو واره کوښښ سره- سره بیا هم ټیلیفون رخ نه شو. زوی مي راته وویل چي زموږ ګاونډي اجمل ته زنګ ووهه، هغه پوره ورسره بلد دی، ښایي مرسته درسره وکړي. د اجمل نومره چي مي دایره کړه، نو دا کمپیوټري پیغام مي واورېد: "دغه نومره د اوس لپاره کار نه کوي او یا کېدای شي چي له ساحې څخه دباندي وي".

لومړی مي داسي فکر وکړ چي رښتیا به هم اجمل له ساحي څخه دباندي وي، خو دویم ځل چي مي نومره دایره کړه، نو اجمل رخ سو، خو اواز یې داسي ټیټ و، لکه د ځا له تل څخه چي خبري راسره کوي. کله چي د موبایل پردې (سکرین) ته ځیر شوم، نو ګورم چي سم انتن نه ورکوي. زه په دې نیامت چي موبایل سم انتن ورکړي، له کوټې څخه راووتم، موبایل مي غوږ ته ونیو او ومي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويل: بلې ! بلې ! اجمله غږ دي پرې- پرې کېږي. ما لا دا جمله نـه وه بشـپړه کړې، چې د موبايل اواز غوځ شو. په دې مهال کې مې پام شو چې اجمل هم د کور غولي ته راوتلی دی او زما د پوښتني په ځواب کې وايي: بلې ! بلې ! تاسـي څوک ياست او له کومه ځايه خبري کوئ؟

ما چې د اجمل خبري واورېدې، نو سوکه مې ورته وويل چې اجملـه ! زه اکبـر يم، د دېوال له شا څخه خبري کوم. لنډه دا چې ما او اجمل په ګډه ډېره هڅـه وکړه چې کومه نومره رخ کړو، خو موبايل ويل، خدای او مالګې تـروې دي کـه رخ شم. اخر مې زموږ کور ته نژدې له يوې ټيليفون خانې (پـي سـي او) څخـه خپل ورور ته ټيليفون وکړ او د نوي موبايل نومره مې ورکړه. هغه راته وويل چې تر دې وروسته به زه ټيليفون درته کوم، ته کور ته ولاړ شه، زه همدا اوس زنـګ درته وهم. زه چې کور ته ولاړم، نو دوه ساعته مې انتظار وکړ، خو ورور مې زنګ راته ونه واهه.

په دې وخت کې مې په غوږونو کې يو عجيبه غوندي کړنګ شو. له کړنګ سره سم ګورم چې توره تياره ده، چې ستر ګې به مې پټې کړې او کـه بـه مـې رڼـې کړې، نو يو ډول تياره بـه وه. مـا غوښـتل چـې راکښـېنم، خـو پښـې مـې نـه راټولېدې، لاسونه مې هم له ځنګو سره غځېدلي پراته ول، چـې هـر څـه مـې وکړل، نو نه راټولېدل. زه نه پوهېدم چې چېري يم؟ تر ډېر فکر او پښـو او لاس وهلو وروسته پوه شوم چې په قبر کې پروت يم. له ډېري وارخطايۍ څخه لړزه راباندي راغله، د تن وېښتان مې جګ- جګ ودرېدل. له ځانه سـره مـې وويـل چې يا خدايه ! زه څه مهال او ځنګه مړ شوم؟ زه خو ناروغه نه وم او له چا سـره

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي کومه دښمني هم نه درلوده چي وژلـی بـه یـې یـم. بیـا مـي پـه زړه کـي راوګرځېده، چي ښایي په زلزله، د موټر ټکر او یا داسي بله پېښــه کـي بـه وژل شوی یم. پر خپله حافظه چي مي هر څه زور راوست، نو بیا هم پوه نه شوم چي زه څنګه مړ شوی یم؟ بس دومره پوه شوم چي تازه مړ شوی یم، ځکه چي روغ رمټ وم. پښې او لاسونه مي ښورولای شوای، خبري مي هم کولای شــوای، ان دا چي څو واره مي په زوره- زوره چیغي کړې، خو هیچا وانه وربدې. چي غــوږ مي ونیو، نوما هم هیڅ وانه ورېدل، چوپه چوپتیا وه. له ځانه سره مي وویل چي زه خو اوس ژوندی یم، باید له قبره ووزم، خو څنګه ووزم؟ له یــوې خــوا د قبــر ډوری (لحد) تنګ و او له بلي خوا تابوت دومره تنګ و چي لاسونه مي هــم نــه شوای راټولولای. کله چي په زور څه لاسته رانغله، نو دې پوښــتنو مــي بیــا پــه مغزو خولې ولګولې چي زه څنګه مړ شوم؟ بیا اوس څنګه بېرته راژوندی شوم؟ عجیبه غوندي مرګ خو دی ! مړینه او بېرته راژوندي کېدل مي څومره اســانه دي او دا نکیر او منکر ملایکي کله راځي؟ عجیبه خو لا دا چي کفن مي هم نــه درلود، بلکي له کالیو سره یې ښخ کړی وم. داسي فکر مي وکړ چي شهید شوی به یم، چي له کالیو سره یې یو ځای ښخ کړی یم. بیا به مي ویل چي ښایي یــو چا به نشه کړی او بیا به یې ژوندی په قبر کي ایښی یم. زه په همدې چورتونــو کي ډوب وم چي د موبایل زنګ راغی. یاره له ډېري خوشالیه مي زړه باغ- بــاغ شو. ما ویل شکر، خدایه چي موبایل یې هم په هېره کي راسره ښخ کــړی دی. ما ویل که هر څوک و، ورته وبه وایم چي د خدای لپاره ما دروکاږئ، زه ژونــدی یم. که بیا هم کار و نه شو، زه به خپله یو چاته ټیلیفون وکړم. په دې وخت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي هغه خلک پړ وګڼل، چي د خپلو موبايلونو په باب ګيلې لري. ښايي دا بــه د ځينو خلکو نابلدي وي، چي زما په شان يې کور په کابل کي د اسمايي غره پــر سر دی او بيا يې هم کله موبايل انتن نه ورکوي او کله يې بيا اواز صاف نــه وي. که نه نو دا دی موبايل خو تر ځمکي لاندي په قبر کي هم ډېر ښه کار کوي.

خو له بده مرغه چي موبايل مي د بغل په جېب کي و، هر څه چي مي کوښــښ وکړ، نو لاس مي نه راتېولېده، چي موبايل ته ورسېږي. پرلــه پســې څــو زنګونــه راغلل. خو زما له لاسه څه نه کېدل. خدای خبر چي کوم شله بــه و، شــپږ اووه ځله يې زنګونه راووهل. د زنګونو پر مهال به مــا پــه قبــر کــي پښــې او لاســونه ښورول، چي په يو ډول د موبايل د (ON) يا چالانېــدو تڼــۍ کښــېکاږم چــي موبايل رخ شي، خو زما له توره بخته موبايل رخ نه شو، چي په دې وخــت کــي مي مېرمني وښورولم ويل: سرېه کښېنه ! ولي داسي ناارامه يې؟ په خوب کــي وېرېدلې، که څنګه؟ کله چي له خوبه راکښېناستم، نو د زړه له کومي مي دا دعا وکړه چي: ياخدايه ته خو د موبايل ټيليفون مخترع وبخښې ! که د موبايل زنګ نه وای راغلی، نو زما مر ګ حاله خوب به تر سهاره دوام موندلی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي بسونه او ملي شخصيتونه

ايا تاسي دولتي ټيلويزيون ګورئ؟

د اطلاعاتو او کلتور وزير بې له دې چي د دې بېړنۍ غونډې اجنډا اعلان کړي، دغه پوښتنه راپورته کړه.

د غونډې برخه والو د دغي ناڅاپي پوښتني په اورېدو وارخطا- وارخطا يو بل ته وکتل. د وزارت مشاور، چي سګرېټ يې په لاس کي و او د موټر د سايلنسر غوندي يې تر خوله لوګي ختل، په بې اعتنايي وويل: هو! زه يې کله ناکله ګورم. ورپسې فرهنګي معين سترګي سره و موښلې او ويې ويل: زه يې هم په اوونۍ کي يو يا دوه ځله ګورم، خو دومره حوصله نه لرم، سمدلاسه مي سترګي وسوځي او اوښکي وکړي. نشراتي معين چي غاښونه يې نه درلودل، پسته خوله وچړپوله او ويې ويل: که رښتيا ووايم، نو زه يې هيڅ نه ګورم. اداري معين، چي پر ملا کړوپ ناست و او پرله پسې يې ټوخل وويل: زه خپله بهرني ټيلويزيونونه ګورم.

وزير، چي تندی يې ګونځي ګونځي و او ژر- ژر يې ژبه پر شونډو تېرولــه، د ټلويزيون رئيس ته مخ ورواړاوه او د کنايې په ډول يې وپوښتل: ښايي تاسي به يې هم نه ګورئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټيلويزيون رئيس، چي خوله خبرو ته جوړوله، نو وزير يې خبره ورپرې کړه: بس بس زه پوهېږم چي ته يې هم نه ګورې. وزير خپلي تسبېح په لاس کي سره وموښلې او ويې ويل : موږ تر اوسه د ټلويزيون په باب د خلکو پر شکايتونو غوږونه کاڼه اچولي ول، چي دا دی نن خبره ان تر ولسمشره پوري ورسېده. د دې خبري په اورېدو د غونډې ټولو برخه والو له وارخطايۍ غوږونه بوخ- بوخ ونيول، يو بل ته يې وکتل او په ګډه يې وويل: څه شی ! خبره تر ولسمشره پوري ورسېده؟

نشراتي معين له خپلي څوکۍ څخه لږ راپورته شو او په اندېښنه يې وپوښتل: ولسمشرڅه ويل؟ وزير يو سوړ اسوېلی وکيښ او ويې ويل: د ولسمشر انتقاد دا و، چي خلک له دولتي ټلويزيون څخه ناخوښه دي، ټول خصوصي ټيلويزيونونه ګوري او تجاران هم خپل تجارتي اعلانونه دغو ټلويزيونونو ته ورکوي. بايد دولتي ټيلويزيون ملي شي، چي له خصوصي ټيلويزيونونو سره سيالي وکولای شي او که سيالي نه شي کولای، نو موږ مجبوره يو، چي شخصي يې کړو.

اداري معين، چي تر دې مهاله بې تفاوته ښکارېده، د چايو ګيلاس پر مېز کښېښود، په وارخطايۍ يې وزير ته وکتل او ويې ويل : دا خبره خو رښتيا هم، چي ډېره مهمه او د غور وړ ده، خو بايد موږ لومړی پوه شو، چي خلک ولي له دولتي ټلوېزيون څخه سر ټکوي؟ وزير خپلي کټه بيني عينکي پر سترګو کړې، مخ ته پرته دوسيه يې راپورته کړه او ويې ويل: د خلکو شکايتونه خو خورا ډېر دي، مګر دا يو څو شکايتونه ډېر جدي او د غور وړ دي، لکه د ټيلويزيون په اداري تشکيلاتو کي قومي انډول په پام کي نه نيول، په خپرونو کي د ژبو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تناسب ته پام نه کول، ملي ټرمينالوژي نه مراعتول او يوازي دولت ته وچ تبليغات کول.

د ټيلويزيون رئيس يوه لويه اررمې وکښله، ځنډ يې وګراوه او ويې ويل: زه فکر کوم چي زموږ په اداره کي د قومي نابرابرۍ پوښتنه بېخي نه پيدا کېږي. موږ په همدې خاطر ټول مامورين له يوه قوم او يوې ډلي څخه مقرر کړي دي، زما په فکر تر قومي انډول ملي روحيه ډېره مهمه ده، زموږ ټول کارکوونکي ملي روحيه لري، ځکه چي ټول دفتر ته په ملي بسونو کي ځي او راځي، ټوله ورځ د ټيلويزيون د دفتر په غولي کي ملي اتڼ کوي او دا چي بين المللي ټولني په ډېرو سختو شرايطو کي زموږ لاسنيوی کړی، نو موږ هغوی هم له ياده نه دي ايستلي، خپلو ټولو کارکوونکوته مو امر کړی، چي د ملي لباس پر ځای بين المللي لباس واغوندي او د ملي ټرمينالوژۍ پر ځای هم بين المللي ټرمينالوژي وکاروي.

د ټيلويزيون رئيس غوښتل چي د نورو انتقادونو په باب هم يو څه ووايي، خو نشراتي معين يې خبره ونيوله: زما په فکر د ژبو د توازن په باب انتقاد سم نه دی، ځکه چي په ټيلويزيون کي د ژبو توازن پوره په پام کي نيول شوی دی، د ټولو کارکوونکو ژبې يو ډول اوږدې دي، دومره اوږدې، چي ان يو رئيس له وزير سره هم ژبه چلولای شي. دا خو لا څه چي د ټيلويزيون رئيس د ولسمشر فرمان نه مني او له خپلي دندي څخه نه ليري کېږي.

وزير خپل پلاستيکي غاښونه په خوله کي سم کړل، د ټيلويزيون رئيس ته يې مخ وروا ړاوه او ويې ويل: د دې لپاره چي دولت ته د تبليغ شکايت ليري شي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ستاسي یاد وي، ما څه موده مخکي درته ویلي ول، چي د افغانستان د روان سیاسي او امنیتي وضعیت په اړه یو څو ګردي مېزونه جوړ او یو څو ازاد سیاسي خبرونکي ورته راوبوله. زه نه پوهېږم، چي هغه کار تر کومه ځایه پوري رسېدلی دی؟

د ټيلويزيون د رئیس ستونی له وارخطایۍ څخه وچ، ژبه یې بنده- بنده شوه او ویې ویل: هغه کار یو مخ خلاص شوی دی، ترکانې ته مي فرمایش ورکـړ، لـس داني ډېر ښه ګردي مېزونه یې راته جوړ کړل، بس یوازي ستاسي امر ته ګـورو، چي څوک ورته راوبولو؟ د دې خبري په اورېدو د غونډې برخه والـو تـه خنـدا ورغله، خو وزیر تندی تریو او خپل اواز یې لوړ کړ: دا سمه ده چي موږ د خلکو د ټولو انتقادونو لپاره منطقي دلایل لرو، خو زموږ په باب د خلکو دغه ډول ذهنیت یو واقعیت دی. د دې واقعیت بدلولو لپاره یوازي زموږ خپلمنځي بحثونه ګټه نه لري، موږ باید په دې باب عملي ګامونه پورته کړو.

فرهنګي معین غاړي تازه کړې او ویې ویل: فکر کوم د ټولو انتقادونو تر منځ ګډ ټکی (ملي) کلمه ده. یاني ټيلويزيون ملي نه دی. د دې خبري په اورېدو سره د وزیر تندی لږ وغوړېده او د مشاور د خبرو په تائید یې وویل: اصلاً خبره همدغه ده. پخوا د نورو دولتي ادارو په باب هم دغه ډول شکایتونه موجود ول، چي ټول وزارت په یوې سیاسي ډلي، یوه قوم، یوې ژبي او یوې ولسوالۍ پوري اړه لـري، خو هغوی د ملي مسئوولیت په احساسولو سره ډېر ژر متوجـه شـول او خپلـي اداري یې ملي کړې، مثلاً ملي اردو، ملي پولیس، ملي امنیـت او داسـي نـوري اداري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټلويزيون رئيس داسي احساس کړه، چي د ستونزي حل ته يو څه نږدې شوی دی، نو پر شونډو يې يوه نرۍ خندا پيدا شوه، وزير ته يې وکتل او ويې ويل: صاحب څه فکر کوئ، ايا موږ نه شو کولای د هغو نورو ادارو له تجربو څخه، چي ملي شوي ګټه واخلو؟

وزير يوه شېبه پټه خوله شو، ورسره سم د غونډې په تالار کي چوپتيا خپره شوه، يوازي د وزير د تسبو ټکهاری اورېدل کېده. وزير د غرور په ډول د کوټې چت ته وکتل او په صاف اواز يې وويل: ماته د حل لاره معلومه ده،خو زه غواړم، چي ستاسي څخه هم په دې باب يو څه واورم. مشاور پر يوه او بل اندېي شو، غاړي يې تازه کړې او ويې ويل: که د ټلويزيون يو څو مديران، بې له دې چي زموږ خپلوان او زموږ په ډلي پوري اړه ولري، د خپل لياقت له مخي استخدام کړو، ايا دا کار به د خلکو شکايتونه کم نه کړي؟

د ټلويزيون رئيس له دردِه سور واوښت او ويې ويل: زما په فکر دا د ملي مشارکت د اصل پرخلاف کار دی. د بن د تړون له مخي چي هر قوم او هري سياسي ډلي ته کومه اداره په برخه وررسېدلې وه، نو د هماغي اداري ټول کارکوونکي له چپړاسي نيولې، بيا تر رئيس او وزير پوري په دغه قوم او ډلي پوري اړه لري. موږ وينو چي دغه ډول اداري ملي بلل کېږي، نو که موږ د خپلي اداري قومي ترکيب ته تغير ورکړو، دا سي نه وي، چي خدای مه کړه، زموږ اداره په ملي ضد اداره تورنه شي.

فرهنګي معين خپل نظر ورسره غبرګ کړ او ويې ويل: زه فکر کوم، چي د ژبو موضوع هم له قومي ترکيب سره اړه لري. دا چي ټلويزيون زموږ قوم ته راکول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی، نو باید د خپرونو ژبه یې هم زموږ په قوم پوري اړه ولري، ملي ټرمینالوژي یې هم دغسي درواخله.

مشاور د ژبو د توازن او ملي ټرمینالوژۍ په باب د فرهنګي معین دخبرو د تایید لپاره سر وښوراوه او ویې ویل: په دغه برخه کي زه هم تاسي ته ورته نظر لرم، خوکه د سیاسي کارپوهانو ازاد بحثونه او مرکې ولرو، د خلکو دا انتقاد به لیري شي،چي ګواکي دولتي ټیلویزیون یوازي د دولت په چوپړ کي دی. د ټیلویزیون رئیس وویل: زه خو وایم په دې برخه کي، چي موږ کوم نوښت کړی، نو هیڅ ټیلویزیون به نه وي کړی، د نورو ټیلویزیونونو د ګردیو میزونو مېلمانه ناست وي، خو زموږ دا ولاړ وي. دا خپله د دې مانا لري، چي موږ د بیان ازادي پر پښو درولې ده.که موږ د بیان د ازادۍ مخالف وای، نو اوس به زموږ مېلمانه بیخي پراته وای.

نشراتي معین چي تر دې مهاله یې د ټیلویزیون رئیس ته د سترګو پرځای په خوله کتل، وویل: زه د ګردیو میزونو له تخنیکي جوړښت سره بیخي موافق یم،خو ازاد سیاسي بحثونه به د ټلویزیون په باب شکایتونه نورهم ډېرکړي، اوس هم د دې ټولو شکایتونو تر شا ددغو ازادو سیاسي څېړونکو لاس دی، که نه نو عام خلک څه پوهېږي چي موږ ملي ټرمینالوژي نه مراعتوو او یا مو د ژبو تناسب ته پام نه دی کړی. موږ ددغو خلکو له انتقادونو څخه اوس هم تر پزې راغلي یو، تاسي یې بیخي د ټلویزیون سټوډیوګانو ته راولئ. د دې خبري په اورېدو د غونډې ټولو برخه والو وخندل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشراتي معین ډېرخړ شو، خو خبره يې بلي خوا تــه واړولــه او ويــې ويــل: وزيــر صاحب مور، خو خپل نظرونه وويل او د حل لاره مو و نه موندله، اوس نــو تاســي مهرباني وکړئ، خپل نظر مو ووایاست ! وزیر دوه درې ځله خپله ژبه ژر- ژر پــر شونډو تېره کړه، غاړې يې تازه کړې او په فاتحانه ډول يې وويل: زما په نظــر د حل لاره ډېره ساده او اسانه ده. د نورو ادارو له بریالۍ تجربې څخه مور، هم کــار اخلو او د دولتي ټیلویزیون اداره ملي کوو. یاني د دولتي ټلویزیون له نــوم ســره (ملي) کلمه تړو،چې تر دې وروسته به يې نوم (د افغانستان ملــي ټیلوېزیــون) وي، ځکه، چې ماته ولمسشر حکم کړی و چې دولتي ټلویزیون باید ملي شي.
د دې خبري په اورېدو سره د غونډې د ټولو برخه والو تندي وغوړېدل او په یوه خوله يې وويل: ډېر ښه نظر دی.
د وزير سترګي وبرېښېدلې او زياته يې کړه: خــو زمــوږ کــار دلتــه پــای تــه نــه رسېږي. د دې خبري په اورېدو د ټیلوېزیون رئیس په وارخطايي وپوښتل: هغه څنګه؟ وزیر مخ ته پرته سپینه پاڼه راپورته کړه، په قلم يې ژر ژر څو لیکــي پــر وکښلې او ويې ويل: یوازي د ټیلویزیون نــوم نــه، بایــد د ټیلویزیــون خپرونــې، تشکیلات او ان تعمیرونه يې هم ملي شي. له ټولوخپرونو او ادارو له نومونو سره دي د ملي کلمه ورزیاته شي. دغه ډول دي د ټلوېزیــون د تــالار، ســټوډیو ګانو، ارشیف، جنرېټر، ټرانسمېټر، اشپزخانې، انتن او ټلوېزیون غونډۍ له نومونو سره هم ملي کلمه ورزیاته شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټلوېزيون رئيس د غوړه مالۍ په ډول خوله ويړه کړه او ويې ويل: وزير صاحب له دې نومونو سره خو مخکينيو حکومتونو اسلامي کلمه ورزياته کړې ده،اوس که يې ببرته ليري کوو، ستونزه به راته جوړه نه شي؟

وزير په خندا وويل: ته هيڅ اندېښنه مه کوه، زما ياد دي، چې تر دې مخکې له دې نومونو سره د(خلکو) کلمه ليکل شوې وه،خو کله چې د دې شعار بازار سوړ شو، ځای يې اسلامي شعارونو ونيو. اوس زه فکر کوم، چې دغه شعار هم موړ ته نوره ګټه نه کوي، اوس ملي شعارونه ښه بازار لري. دا شعارونه که څه هم په ظاهره يو د بل ضد ښکاري، خو تر خپل منځ يو ګډ عنصر هم لري، چې هغه (ګټه) نومېږي، ياني اصلي شعار ګټه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وزیر صاحب خوابښې

دا یو درې پوړیز رستورانټ و، چې په خورا عصري ډول جوړ شوی او په لږ وخت کې یې د ډېرو خلکو پام ځانته رااړولی و. که د کوم محفل لپاره بــه ورغلــې، نــو یوه میاشت مخکې به یې لا منېجر له خلکو څخه بیانې اخیستې وې. نن هم په دغه رستورانټ کې یو محفل جوړ و. د رســتورانټ پــر مــخ د ګلانــو او ګروپونــو لاړونه راځړېدل، شل دېرش قیمتي موټرونه ورته ولاړ ول، چې څــو وســله وال کسان یې ځنګ ته داسې ببر- ببر ولاړ ول دا چې ویل مرهټــه یــې وهلــی دی. مسته موسیقي او چکچکې له رستورانټ څخــه دبانــدې اورېــدل کېــدې. یــوه افغاني سندرغاړې د اردو ژبې دا سندره ویله: بند کمــرې مــې پیــار کرینګــې_ پیار، پیار، پیار بې شمار کرېنګې...

د رستورانټ د پردو شاته د انسانانو سیورې لیدل کېدل، چې د نڅا په حال کې ول. زما انډیوال ریدي راته وویل: ځنګه اوس خو پوه شــوې چــې واده تــه مــې راوستلې؟ ښه غوړه ډوډۍ به وخورو، موسیقي به واورو او ځو به. خو ګوره دا یو عادي واده نه دی، دا دی خپله به یې ووینې. د رستورانټ په دروازه کې د ریدي یو انډیوال ولاړ و، زموږ سره یې ښه تود روغبړ وکړ. که څه هم لــه ریــدي ســره بلنلیک و، خو هغه ونه کوت او موږ یې محفل ته رهنمایي کړو. ما چې شا و خوا وکتل، نو ټولو خلکو ډېرې لوکسې دریشۍ اغوستې وې، بس یوازې ما پرتوګ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

کميس اغوستی و، چې په دوی کې ځان ډېر اسکېرلی او خر پر راته ښکاره شو. ما چې ځومره نور ودونه ليدلي ول، نو خامخا به کوم غريب او په جامه خوار سړی په کښې و. خو دا يو داسې محفل و چې هيڅوک هم په کښې غريب او بېوزله نه ښکارېده.

د رسټورانټ په منځ کي ټولي ستني په هنداروپوښ شوي وې، چې ځينو ځوانانو به په تلو- تلو کي ژر- ژر د خپل سر وېښتان په کښې سم کړل. ريدي ته مي وويل چې دا د چا واده دی؟ هغه راته وويل چې زه يوازي د زوم ورور پېژنم، خو نه پوهېږم چې ولي نه ښکاري؟ خير، د واده کار دی، پيدا به شي. د دولت څو لوړپوړي چارواکي هم راغلي ول، له رئيسانو او جنرالانو نيولې، بيا تر معينانو پوري، ان دا چې يو وزير هم راغلی و. له لوړ پوړ څخه مسته موسيقي داسي په شرپ (لوړ غږ) اورېدل کېده، چې ځينو خلکو به دلته اوړې ورسره ښورولې. داسي بر ېښېده چې د رسټورانټ لاندينی منزل يې د نارينه وو او لوړ يې د ښځينه وو لپاره نيولی دی. ما ريدي ته وويل: فکر کوم يوازي يې د ښځو لپاره د موسيقۍ تابيا کړې ده، که څنګه؟

ــ ته هم عجيبه خبري کوې، تا په رسټورانټ کي بې موسيقۍ واده ليدلی دی، کېدای شي هنرمندانو تفريح کړې وي.

ــ که تفريح وي خير دی، داسې نه وي چې ګردسره موسيقي نه وي.

ــ موسيقي خو خامخا شته، کېدای شي چې هنرمندان د " **آهسته برو**" لپاره د ښځو محفل ته ورغلي وي، انديښنه مه کوه، بېرته راځي.

څنګ ته ناست يوه سړي ته مي وويل چې دا څنګه واده دی، دا موسيقي ولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشته؟ سړي په برېتو کي وخندل او بې ځوابه يې مخ بلي خوا ته واړاوه. دوې درې ويډيويي کمرې ګرځېدې، چي د هر مېلمه داسي دقيقه عکاسي به يې کوله، لکه د يو سند لپاره چي يې په کار وي. ما غوندي غريبانو به هڅه کوله چي د وزير، معين يا کوم جنرال څنګ ته کښېني، چي په ويډيو ټيپ کې له هغه سره راشي. لږ ګړی وروسته ډوډۍ راغله. عجيبه په لوړه سويه ډوډۍ وه، زه به نو څه درته ووايم. ما په کابل کي ډېر ودونه ليدلي ول، خو داسي ډوډۍ مي هيڅکله نه وه ليدلې. وريجې، کباب، قورمه، کوفته، سلاډ، فيريني، پيپسي، مېوې او داسي نور خورا پرېمانه ول، هغه د چا خبره هر څه په چاربښاخو بادېدل.

تر ډوډۍ وروسته ټول مېلمانه پر وزير صاحب راټول شول، ريدي وويل، فکر کوم چي همدا وزير به د زوم پلار وي، هغه دي خلک ورغلل، مبارکۍ ورکوي. راځه چي زه او ته هم مبارکي ورکړو، بيا به ځو. موږ لا نه وو ولاړ شوي، هغه سړي، چي ما يو ځل مخکي پوښتنه ځني کړې وه، په خندا راته وويل: اصلاً ستاسي ځخه لاره ورکه شوې ده، واده په لوړ منزل کي دی. دا د وزير صاحب د خوابښي ختم و، چي نن يې د مړيني څلوېښتي وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زده کوونکو ولي خندل؟

درې میاشتې کېدې چې معلم غفور معاش نه و اخیستی. په کور کې اوړه، غوړي او نور خوراکي مواد مخ پر ختمېدو ول. د کور خاوند درې ورځې مخکې ورته ویلي وو چې باید کور ژر تر ژره خالي کړي، کنه نو ګودړي به یې په کوڅه کې وروغورځوي.

له یوې خوا نرخونو له اسمان سره خبرې کولې او له بلې خوا معلم غفور هم کال وچ نه تېراوه، د خدای مال اووه سر و نیم سر اولادونه یې درلودل. کله چې به یې معاش واخیست، نو هغه به ایله د کور کرایه، اوړه او داسې نوري مهمې اړتیاوې په پوره شوې. د اولادونو جامو، بوټونو او داسې نورو ته د چا پام و. د همدې غمونو او ګرومونو له لاسه د معلم غفور شونډې ترخې- ترخې چاودلې وې. کله چې به یې خوله ویړه شوه، نو له شونډو څخه به یې وینې راغلې.

نن د هغه کشرۍ زوی زلمی ناروغه و، څرنګه چې ډاکټران ناوخته روغتون ته راتلل، نو معلم غفور انتظار کاوه، چې زلمی لږ وروسته روغتون ته بوزي. خو کله چې یې د سرمعلم دا خبره په زړه کې وروګرځېده، چې نن د یوې میاشتې معاش راوړي، نو د زوی ناروغي څني هېره شوه او بې له دې چې دریشي واغوندي، یوازې یې د یخنۍ او سړو له امله پر خوله او پزه دسمال راوپېچه او پر بایسکله د ښوونځي خوا ته روان شو. کله چې هلته ورسېد، نو ادارې ته تر تلو دمخه خبر شو، چې معاش یې نه دی راوړی. دی هم بې له دې چې ادارې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ شي، سيده ټولګي ته ولاړ او کپتان يې ولېږه چي له اداري څخه د حاضرۍ کتاب او ترقي تعليم راوړي.

زده کوونکو چي معلم غفور وليد، نو نابېره ټول په خندا شول، ده چي هرڅومره د خندا لامل ورڅخه وپوښت، نو چا له ډاره څه ورته ونه ويل. اخر له ټولګي څخه دباندي ووت، خپل کالي يې له سره تر پايه ښه وکتل، خو داسي نښه يې په کښي ونه ليده، چي د خندا دي وړ وي. کله چي بېرته ټولګي ته ننوت، نو بيا ټول زده کوونکي په خندا شول. که څه هم معلم غفور څو زده کوونکو ته د غوږ څو کلک پېچونه ورکړل، خو هغوی بيا هم غلي نه شول، چي په همدې خنداګانو کي د تفريح زنګ هم ووهل شو.

کله چي معلم غفور اداري ته ولاړ، نو ټول معلمين په خندا شول. يوه معلم له خپله جيبه هنداره راوايسته او معلم غفور ته يې ورکړه چي خپل مخ په کښي وګوري.

معلم غفور چي په هنداره کي وکتل، نو شونډي يې د ښځو په لب سيرين تکي سري وې، ځکه نن سهار د هغه مېرمني ورته ويلي ول چي لب سيرين د چاودلو شونډو لپاره ډېر ښه دی. خو د معاش په رايادېدلو سره د ده له ياده ووته، چي بېرته يې پاک کړي او دا هغه ارزان بيه لب سيرين و چي له شونډو څخه تر څلور ويشتو ساعتو مخکي نه پاکېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیامت نښانې

دوکان له ختو څخه جوړ دی، ځو ځایه یې ختین پلاستر راجلا شوی او خښتې یې ښکاریږي. د دوکان په خوله کې لوی لالا او ورپسې د هغه دوه شاګردان ناست دي، د لوی لالا تر څنګ ناست دوه شاګردان په سوهان ډبري ګردی کوي، خو د دوکان په پای کې یو بل شاګرد، چې کمال نومیږي، په چایو پخولو لګیا دی. د شاګردانو عمرونه له لسو تر څوارلسو کالو پوري دي، خو لوی لالا د شپېتو کالو په عمر معلومیږي. ده تندی تریو نیولی، پر اوږده ږیره، بریتونو او بڼو یې ګردونه پراته دي، لېڅې یې رانغښتې او پر مړوندونو ولاړ وېښتان یې هم له ګردونو ډک دي. کټه بیني عینکې یې پر سترګو کړي دي، د عینکو یوه پښه ماته ده او پر ځای یې کشک وراچول شوی دی، چې له همدې امله عینکې پر یوه خوا کږې شوي دي.

دلوی لالا په یوه لاس کې تار او په بل لاس کې یې د تسبو څو دانې دي چې په تار یې پېیي. یو وار تار په ناړو ښه لوند کړي، وروسته یې ښه کلک کړي او بیا یې د تسبو په دانه ننه باسي. د دوکان لرګین چت په ګردونو پټ دی، په چت کې د خزندو هم څه کمی نشته، په تېره بیا درې یا څلور څرمښکیاني خو تل د چت پر یوه تیر مښتې وي.

کمال د چایو توره چایجوشه په میدان کې کښېښووله او ویې ویل: استاده ! چایي تیاري دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی لالا د تسبو دانې او تار په کټوري کې چې مخ ته يې پروت و، کښېښوول او شاګردانو ته يې وويل: هلکو کار بس کړئ، راشئ چايي وڅښــئ ! لــه دې ســره سم په دوکان کې چوپه چوپتيا خپره شوه، خو کله ناکله د چايو د ښلو سور او خوږو د ماتېدو ټکهارى اورېدل کېږي. لوی لالا عينکي له سترګو ليرې کــړې، ښيښې يې په لمن ورپاکې او وروسته يې مخ ته پرته د چايو پياله ورپورته کړه. يوه شاګرد کمال په ځنګل وواهه او په داسي حال کې چې د لوی لالا خوا ته يې اشاره وکړه، په ټيټ اواز وويل: ورته ووايه !
کمال زړه نه شوای کولای چې د خپل زړه خبره وکړي، خو د لوی لالا ورته پام شو. د چايو پياله يې مخ ته پر ډېرين کوچني مېز کښېښــووله او ويــې پوښــتل: څه بنهاري مو جوړ کړی دی، سمه خبره وکړئ ! کمال، په داسي حال کې چې د شهادت په ګوته يې ځمکه ګروله، په بنده بنــده ژبــه وويــل: اســتاده ! زمــا د شاګردۍ خو دا دی پوره يو کال تېر شو، خو په دې يوه کال کې مي له دوکــان جارو کولو او چايو پخولو څخه پرته بل کار نه دی کړی، ما ويــل کــه اوس نــو د ډېرو سوري کولو کار په لاس راکړې، ځنګه به وي؟ د لــوی لالا ببــري وروځــې راوځړېدې، کمال ته يې په ځير- ځير وکتل او په ډډ اواز يې وويل: ښه، دا خبره ده ! تر دې وروسته په دوکان کې بيا چوپتيــا خپــره شــوه، خــو لــوی لالا دغــه چوپتيا ماته کړه او ويې ويل: عجيبه زمانه شوه، اوس د خلکو زړه غواړي چې په دوو- درېيو کلونو کې پوره استاد شي.
تر دې وروسته لوی لالا غټه کپه نسوار خولې ته واچول او ورپسي زياته يې کړه: تاسي خواري څه ليدلې ده؟ که زموږ د وختونو ســتړياوي او وهــل- ټکــول مــو ليدلي وای، نو اوس به مو دا خبره نه وای کړې. زه د اوو کالو وم چې پلار مي له

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد سره شاګرد کړم، دوه کاله مي يوازي چايي پخولې او دوکـان مـي جـارو کاوه، بيا مي دوه کاله يوازي پخې خښتي سورۍ کولې چي سوري کول مي زده شي. تر ځلور کاله شاګردۍ وروسته نو استاد ماته لږ لږ د ډېري ګردۍ کولو کار هم په لاس راکاوه، بيا هغه و چي په لس کاله کي مي ټول کار زده کړ. لس کاله وروسته که څه هم کار مي زده و،خو بيا مي هم جلا دوکان نه شـواى نيـولاى، همدې استاد به په اوونۍ کي يو څه جېب خرڅ راکاوه، چـي پـه دې ډول لـس کاله نور هم راباندي تېر شول. يوازي مي دا خواري نه وه، هره ورځ به مي وهل-ټکول هم خوړل. يوه ورځ استاد دغه غوږ راوپېچه، چي له بېخه لـږ راجـلا سـو. ژړلاى خو مي نه شواى، له ډاره مي خپل مور او پلار ته هم نه شواى ويـلاى. دا دى تاسي يې وګورئ ! تر اوسه يې هم ټپ پاتــه دى. لـوى لالا يـو لاس پورتـه وغورځاوه او ويې ويل: ستاسي وخت خو پاچاهي ده، پاچاهي.

تر دې وروسته لوى لالا پټه خوله شو، چي په دې وخت کي کمـال نـابېره پـه زوره ناره کړه:

هغه وګورئ ! دا څه ډول ځرمښکۍ ده؟ له دې سره سم لوى لالا او شاګردانو د دوکان چت ته وکتل. يوه شاګرد په حيرانتيا وويـل: اوهـو ! دا ځرمښـکۍ خـو سور رنګ لـري. لـوى لالا لـومړى خپلـي سـترګي سـره وموښـلې او بيـا يـې ځرمښکۍ ته وکتل. کله چي يې پر خپلو سترګو سم باور رانغی، نو مخ ته پرتې عينکي يې پر سترګو کړې، شرمښکۍ تـه يـې وکتـل او سـوکه يـې وويـل: دا ځرمښکۍ خو رښتيا هم سره ده. په دې وخت کي د سرې ځرمښکۍ تر څنګ يوه بله شيرچايي رنګه ځرمښکۍ هم رابښکاره شـوه. د ځرمښـکيانو پـه بـاب د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی لالا او شاګردانو تبصرې لا پای ته نه وې رسېدلي، چې یوه شاګرد ناره کړه:
اې هغې بلې نارنجي خرمښکۍ ته وګورئ !
شاګردان له خندا سره چاودل، خو د لوی لالا له ډاره هیچا زړه نه شوای کولای چې وخاندي. لوی لالا هري خرمښکۍ ته حیران کتل، چې په دې وخت کي کمال سوکه وپوښتل: استاده داسي خرمښکیاني دي تر اوسه لیدلي وې؟
ـــنه ولا، داسي خرمښکیاني مي په ټول ژوند کي نه وې لیدلي.
بل شاګرد وپوښتل:
استاده ! خنګه د قیامت نښانې يې نه بولې؟
د لوی لالا تندی ورین شو او په خندا یې ورغبرګه کړه:
نه، بچیانو ! دا د قیامت نښانې نه، بلکي ستاسي حرامیتوب دی.
د لوی لالا خندا ټول شاګردان هک پک کړل، ځکه دا له تېرو څو کالو راهیسي د شاګردانو په مخ کي د هغه لومړۍ خندا وه. په دې وخت کي کمال شاګردانو ته په فاتحانه ډول وکتل او داسي یې وښووله چې شرط یې وګاټه.
نن کمال له شاګردانو سره شرط تړلی و، چې لوی لالا به خامخا خندوي، ځکه یې نو درې خرمښکیاني په بېلابېلو رنګونو لړلي وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د معلم خیرو قره قلي خولۍ*

داسي شپه به نه وه چي زموږ په کلي کي به چغال (سورلنډي) يو چرګ نه و خوړلی. سهار مهال چي به د کلي خلک تر لمانځه وروسته د جومات تر مخ پيتاوي ته سره راټول شول، نو خامخابه د نوروخبرو ترڅنګ د چغال په باب هم يوڅه ويل کېدل. چا به ويل: "تېره شپه بيا زموږ کور ته د ناڅوانه زوی چغال راغلی و او زما پر کولنګي چرګ يې حمله وکړه. د خدای فضل و چي په کړهاري يې له خوبه راويښ شوم او د کور غولي ته راووتم. توره تياره وه او بل مي نو سترګي هم له خوبه وې، چنداني مي شی نه ليده، خو بيا مي هم دومره وکړه چي په چغال پسي مي پښې او لاسونه وټکول او په زوره مي "ها ها" وکړه. چغال هم ووېرېده، چرګ يې پرېښود او وتښتېد.
چرګ چي مي راواخيست، نو مازي غوڼاشکي يې وهلې (ساه په کښې چلېده). ما هم دغسي چړې ته لاس کړ او حلال مي کړ". بل کليوال به بيا ويل: "ياره ته خو لا ښه يې، غوښي يې په ښه درغلې، موږ بېچاره ګان وګوره، دا مو دريم چرګ دی چي چغال يې راڅخه وړي، ولاکه مو يې بڼکه هم ليدلې وي". لنډه دا چي بل کليوال به هم دې ته ورته شکايت درلود.
چغالان خو په کلي کي ډېر ول، خو کورونو ته به تل يو چغال راته، ځکه نو خلکو داسي ګومان کاوه چي دا ټول چرګان به يو چغال خوري. چغالانو به د

---

*د دې طنز سوژه له يوې ولسي کيسې څخه را اخيستل شوې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې د کلي چرګان خوړل او د ورځې له خوا به د کلي په شا و خوا باغونو کې پټ ول.
هغو باغوانانو، چې په باغونو کې به يې کار کاوه، کله چې به يې يو چغال ولید، نو لاسونه به يې سره وټکول او په زوره به يې نارې کړې، هلئ! چغال دی، مه یې پر بېږدئ، هله پلانیه ستا خوا ته درغی راګرځوه يې چې درځخه ولاړ نه شي!
ټولو کلیوالو هڅه کوله چې چغال ونیسي او د چرګانو خوړلو غچ ځني واخلي.
یوه ورځ یوه باغوان یو چغال ونیو او هغو کلیوالو ته يې راوست چې د مسجد مخ ته به يې تل له چغال ځخه سر ټکاوه. د چغال په لیدو ټولو داسي ګومان وکړ چې ښايي دا هماغه چغال وي چې د شپې زموږ چرګان خوري. یوه کلیوال وویل: "راځئ د کلي ټول سپي راولو او ورخوشي يې کړو چې ځای پر ځای يې انډیاري- انډیاري او سره ځيري کړي". بل کلیوال وویل: " یو ځای يې وتړئ او دخوراک شی مه ورکوئ چې له لوږې مړ شي".
لنډه دا چې د چغال د سزا په اړه ډول- ډول لاري او لیکي وړاندي شوې. په دې وخت کي "معلم خیرو" چې پر یوه زاړه بایسکل سپور، پینه کړې پتلون يې اغوستی او یوه شوړېدلې د قره قل خولۍ يې پر سر وه، راښکاره شو. د معلم خیرو په لیدو ټولوکلیوالو ناره کړه: "هغه دی معلم صاحب راغی. راځئ دی هم وپوښتو چې چغال ته څه ډول سزا ورکوي؟ معلم خیرو ساه په اوږو شړله او داسي ښکارېده چې ډېر ستړی او خورا له لیري ځایه راغلی دی. معلم خیرو یوه شېبه لګیا و او خپل "سهراب" بایسکل يې یوه دېوال ته تکیه کړ. تر روغبړ وروسته کلیوالو د چغال کیسه ورته وکړه. معلم خیرو هم سمدلاسه خپله د قره قل خولۍ له سر ځخه لیري کړه، یو ځل يې د چغال پر سر ورکښېښووله او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ببرته خپله پر سر کړه. بيا يې پړی د چغال پر غاړه ورواچاوه او خوشــي يــې کړ.

په دې وخت کې خلکو شور او غالمغال جوړ کړ چې معلم صاحب د خدای لپاره دا دې څه وکړل؟ زموږ نهه منه اوړه دې را يوه پټيره کړل. موږ دا چغال په څــه تکليفونو او خواريو نيولی و او تا ببرته روغ رمټ پرېښود؟ معلم خيرو ووېــل: "د ده لپاره تر دې بله لويه سزا نشته چې د معلم خولۍ يې پر سر شوه. دا چغال به په ټول ژوند کې د روزۍ خاوند نه شي. تر دې وروسته چې چرګان ګردسره په غاړه وروځړوې، نو هم به د ده په نصيب کې نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل ټول ژوند کي دومره نه وم وېرېدلی

دا مي لومړی وار و، چي کابل ته تلم. نه مي موډ د کابل پر موډ برابر و او نــه پــه پاړسو ژبه پوهېدم. بس لکه "شادګل" په ښار کي مي يوې او بلي خوا ته هــېښ پېښ کتل. اخر راغلم په "ده افغانانو" کي مي په يوه هوټل کــي کوټــه ونيولــه. کوټه د هوټل په درېيم پوړ کي وه، چي خورا کړېږ وړېږ او نری زينــې ورختلــي وې.

يوه ورځ په زينو کي کښته کېدم، پام مي نه و، چي له يوه ځوان ســره مــي اوږه ولګېده. له دې سره سم ځوان له خولې ځخه لاس واخيســت او ښــکنځل يــې شروع کړل، په نورو خبرو يې پوه نه شوم، خو دا يوه خبره مي يې په ياد ده چي ويل يې: او دهاتي او خر ! انسان واري راه برو ! زه هېښ پاته شوم، چي دی خو خوړ شوی هم نه دی، دومره بد- رد ولي وايي؟ ما چي هر څــه پــه ارامــۍ قــانع کاوه، خو دی د دې پر ځای چي خوله ونيسي، لا يې زور اخيست. نــه پــوهېږم چي زما په ژبه نه پوهېده او که يې هسي جګړې ته هــوا شــوې وه. ځــوان ښــه لوکسه دريشي اغوستې وه، ښه خوشبويي يې ولاړېده، بوټونــه يــې تــازه رنــګ کړي ول او د سر وېښتان يې د (تېرې نام) پر موډ جوړ کړي ول، له ظاهري بڼې خورا مهذب او لوستی ښکارېده، ما هيله نه درلوده چي داسي د کوڅې ښکنځل به وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه کليوال سړی يم، بريتونه مـي ډېرخوښـېږي. د کابـل پـه اړه مـي دا لنـډۍ اورېدلې وه چي: (کابل ته مه وايه چـي وران شـي ــ پـه کښـي پراتـه دي ښـه ځوانان کاږه بريتونه). خدای خبر چي دا لنډۍ به د څه مهال وي، خو ما داسي فکر کاوه چي د کابل ځوانان به اوس هم کاږه کاږه او چنګ چنګ بريتونه لري، مګر دې ځوان ته چي مي وکتل، بريتونـه يـې داسـي پـاک خرولـي ول، لکـه شکولي چي يې وي. دی په ونه لوړ او ښه غښتلی ښکارېده، خو زما چندان پړی (جسامت) نه و او بل نو مسافر سړی وم، له جګړې به مي څـه غوښـتل، خـو دا چي د ده ښکنځل ډېر شول، نو زما زغم هم ختم شو او لاس مو سره واچـاوه. دا چي زه په لوړه او دی په کښته زينه کي ولاړ و، نو زما له خوا پـه يـوې کـوچنۍ ټېله په زينو کي ولوېد او کالي او وېښتان يې په خاورو ککړ شول. ځوان له درده سور او شين واوښت او له زينو څخه د کاراټه باز په ډول په يوه ټوپ راپورته شو، له راپورته کېدو سره سم يې جېب ته لاس کړ.

که رښتيا ووايم، نو له وارخطايۍ څخه مي په بدن کي وينه وچه شوه. مـا ويـل ياخدايه ! ته مي ساتندويه شي. په زړه کي مي ويل چي اوس به له جېبه چاړه، تفنګچه او که به بله خطرناکه وسله راوباسي. زه په دې خاطر هم وانښ او غوزی (وارخطا) شوم، چي يو خو کمزوری او بل نو تش لاس وم. بيا مـي وويـل چـي اوس خو خدای راوستلې ده، هر څه چي پېښېږي. بس ځان مي دفاع ته چمتو کړ، خپل پټو مي سره ومروړه، ما ويل که د چړې وار يې راباندي کاوه، نو پټو يې يوځه مخه نيولای شي اوکه تفنګچه وه، نو توکل مـي پـر خـدای دی. پـه دې وخت کي مي وليده، چي ځوان له جېب څخه يو شی راوايست، چي د خرمنـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پوښ کي نغښتی و. که رښتيا ووايم، نـو د بـدن وېښــتان مــي جـګ جـګ ودرېدل. ټول پيران او وليان مي راونګول، بس يوازي مي دې ته انتظار کـاوه، چي کله به مي د تفنګچې مرمۍ په ځيګر کي ولګېږي. بس نو اجـل مــي نــه و راغلی، خدای وساتلم؛ ځوان د څرمني له پوښ څخه هنداره او ږمنځ راوايســتل او ژر- ژر يې د خپل سر د وېښتانو په ږمنځولو پيل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترافیک کاکا ! وګوره موږ دلته پټ یو

موټر په ډېـري چټکـۍ سـره روان و او خـورا ډېـره سـپرلي يـې اخيسـتې وه، ځوکيانې، د ځوکيانو تر منځ کوځه او چت يې ټول ډک و. دا خو لا څـه چـي د موټر په زينو او شا و خوا پوري يې هم ډېر خلک ځړېدل. موټر چي به پـر کـوم تمځای ودرېد، نو يوې ډلي خلکو به وروځغاستل او موټر به يې له ټايرونو څخـه بيا تر چت پوري داسي پټ کړ، چي يوازي به د خلکو يوه ډله ترسـترګو کېـده. که څه هم پر ټوله موټر باندي دومره خالي ځای نه و چي چا دي لاس ورپـوري نيولی وای، خو بيا چي به هم کلينر د سړک پر غاړه ځوک وليد، نو بـې واره بـه يې نارې کړې: "ښار والا، ښاروالا، هلئ وخېژئ، ټولي ځوکيانې خالي دي". پـه موټر کي دننه هم دومره ځای نه و، چي سړي دي پښه ايښي وای. په موټر کي پر انسانانو سربېره وزې، پسونه او چرګان هم ول. د موټر په شا کي چي ځوکۍ يې ځيني ليري کړي وې، د شلومبو غړکي پرتې وې، چي يو څو سـپين سـري ښځي يې څنګ ته ناستي او په تور پړوني کي يې يوه يوه سترګه ښـکاره کـړې وه. کله چي به موټر پر يوه کنده يا پوټکي (جمپ) ورغی، نو د انسـانانو د فضـل خدايه، د پسونو او وزو امبا امبا او چرګانو کړهاری به ګډ واورېدل شو. ورسره به د غړکو چړپ و چړوپ هم تر غوږ شو.

په دغه اشپير (غالمغال) کي مي د ملک سالو اکا غږ وپېژانده، چي کلينر ته يـې ويل: "دا به زما سره ښېخي وړ نه وي، چي په دې سپينه ږيره او رېږدېدلو لاسـو چت ته وخېژم. يوځوان راولاړ کړه او چت ته يې وخېژوه. کلېنـر ورتـه وويـل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ستا ښځې ډېرې خبرې زده دي. دومره چې ځان دربانديې ګران دی، نو يو شخصي موټر واخله. څه ژر وخېژه چې ناوخته دی !". خو ملک اکا بيا زارۍ او جګې ورته شروع کړې، چې مه کوه په چت کې ډېر ساړه دي، ناروغه کېږم.
ملک کاکا خپله ږيره په مټ کې ونيوله او کلينر ته يې د پټکې په ډول وويل: "ګورئ ارمان به وکړئ ! هو ! قسم په خدای چې ارمان وکړئ !". کلينر په خندا وويل: " بوډا سړی يې، ښځه دغو باټو نو ستا نور څه په وسه پوره دي ! کلينر له دې سره سم پر موټروان غږ کړه چې څه له خيره ! ملک کاکا له ناچاريه د موټر د شا په زينو پورې وخوټېده، دوو کلينرانو وربانديې حمله کړه او د غوټې په شان يې د موټرچت ته وروغورځاوه. د ملک کاکا د خبرو دا اخري جمله مې تر غوږ شوه: "خير دی، په ښار کې به يې سره ګورو !". موټر خورا په چټکۍ سره روان و، ځکه چې اوس له هغو تمځايونو څخه تېر شوی و، چې معمولاً به هلته د موټر لپاره خلک درېدل. دا چې لاره اوږده وه، نو ځينو سپرليو ته خوب ورغلی و او ځينو بيا نسوار کړي او سرونه يې کښته ځوړولي ول. په دې وخت کې کلينر ناڅاپه پر موټروان غږ کړه: صبر وکړه استاده سواري دی !
له دې سره سم موټروان بريک ته پښه ورکړه او درز شو، موټر ودرېد. د چا لنګوټه په غاړه کې راولوېده او د چا بيا تندی د موټر له مخامخ سيټ سره ولګېد. ټولو په ډېرې وارخطايۍ سرونه جګ - جګ ونيول او په موټر کې د فضل خدايه ! فضل خدايه ! نارې شروع شوې.
موټروان کلينر ته وويل چې سپرلۍ کومه ده؟ کلينر د سړک پرغاړه د جوارو څمکې ته اشاره وکړه او ويې ويل: هغه سړی نه وينې چې په جوارو کې ولاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی او موږ ته لاس ښوروي. له دې سره سم موټروان او سپرليو په ګډه د هغه سرې خوا ته سترګي واړولې. سړی ځای پر ځای ولاړ و او يوازي يې د موټر خوا ته لاسونه ښورول. اخر کلينر له موټره ورکښته شو، ګوري چي په جوارو کي يو خر ولاړ دی، په جوارو يي ښه ځان موړ کړی او د غوږو په ښورولوسره لـه ځانـه مچان شړي.

موټروان او ځينو سپين ږيرو کلينر ته ښکنځل شروع کړه او موټر بېرته د ښار پر خوا روان شو. کله چي ښار ته نژدې شو، نوکلينرانـو د چـت پـر سـپرليو نـارې کړې: هلئ ټول پر بوزئ، چي ټرافيک مو ونه ويني، که يې وليدلاست، بيـا مـوږ جريمه کوي. کلينرانو ملک کاکا او نور سپرلي د موټر په چـت کـي د پسـو پـه شان سره واوډل او پرې يې ايستل. کله چي موټر هغي څلورلاري ته ورسـېده، چي هلته به اکثره وخت د ټرافيکي پوليسو مدير په خپله ولاړ و، نو ملک کاکا د موټر له چت څخه سر راپورته کړ او په خندا يې د ټرافيکـي پوليسـو مـدير تـه داسي ورغږ کړه: "ټرافيک کاکا ! آ ټرافيک کاکا ! ماته وګوره، دا دی زه دلته يم. يوازي زه نه يم، موږ لس- پنځلس کسان دلته د موټر په چت کي پټ يو !".

د ملک کاکا له خبرو سره سم نورو سپرليو هم سرونه راپورته کړل. د مدير چي ورته پام شو، نو په ډېر درد يې موټر ودراوه او پر مـوټروان يـې سـترګي راغټـي کړې. څو د غوږ پېچونه يې ورکړل اوبيا يې د جريمـې پارچـه ورکـړه. پـه دې وخت کي موټروان او کلينرانو په ګډه پر ملک کاکا مخ راواړاوه او ويې ويل: ملک کاکا ولي؟ خدای دي خوار کړه، ځوک داسي کوي؟ پـه لـوی لاس دي دومـره تاوان راورساوه ! ملک کاکا ورته وويل: خدای دي تاسي خوار کـړي چـي نـه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپين ږيري مخ ګورئ او نه د معذوره، دغسي درسره ښايي. نه مي درته وويـل چي ما چت ته مه خېژوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

واه واه، ډيموکراسي !

رئيس عبدالله خان په خپلو ټولو رسمي چارو کي خورا جدي او ديکتاتور و چي هيچا هم سر نه شواى ځني پورته کولاى. دى په عمر پوخ، په ونه لـوړ او خـورا غټ بربټونه يې درلودل. کله چي به ډېر درد ورغى، نو يو بربټ به يې ښـوربېده. د خطر له دې زنګ سره د نوموړي رياست ټول کـارکوونکي بلـد ول. پـر دغـه مهال به هر چا هڅه کوله چي ځان ورسره مخامخ نه کړي، په تېره بيـا د دفتـر چپړاسيان، څوکيداران، موټروانان او اشپزان خـو بـه لـه ډاره لکـه پاڼـه داسـي رېږدېدل. عبدالله خان د موډ او فېشن هم خورا شوقي و. کله چي بـه بـازار تـه نوې دريشي او يا نوى ماډل بوټ راغى، نو ده بـه خامخـا رانيـوه. ده سـينګار او فېشن د ډيموکراسۍ يوه نه بېلېدونکې برخه ګڼله او کلـه چـي بـه بـازار تـه د فېشن يو نوى شى راغى، نو بـې واره بـه يـې دا خبـره تـر خولـه ووتـه: واه واه ډيموکراسي !

ده د مژګان په نوم يوه سکرتره هم درلوده چي له سينګار سره يې خـورا جـوړه وه. ان دا چي کله به يې يو ګيلاس چاى او يا اوبه هم وڅښلې، نو ژر به تشـناب ته ولاړه او د خپلو شونډو رنګ (لب سيرين) به يې تازه کړ او اکثره وخت به يـې اناري رنګ لب سيرين استعمالاوه. که څه هم په نوموړي رياست کي نورو ښځو هم کار کاوه، خو د مژګان په شان يې په ځان ګوته نه وهله، ياني خپل سـينګار ته يې دومره ډېره پاملرنه نه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ په دغه رياست کي بېړنۍ غونډه رابلل شوې وه. عبدالله خان لـه مـوډه سره سمه او نوې دريشي اغوستې او د غونډې تالار ته راغی. د ده له راتګ سره سم د غونډې ټولو برخه والو په بربټوکي وخندل. که څـه هـم لـه خنـدا سـره چاودل، خو له ډاره هيچا هم زړه نه شواى کولای چي په زوره وخاندي. عبدالله خان څو واره له هغوی څخه د خندا علت وپوښت، خو هيچا هم ورته ونـه ويـل چي دوی ولي خاندي؟ اخر عبدالله خان دومره پوه شو چي خبره په ده کي ده. تندی يې تريو شو، غونډه يې د پنځو دقيقو لپاره وځنډوله او لـه تـالاره راووت. خپل د کار دفتر ته راغی او بوټونه، پتلون، کورتۍ، کميس او نېکټايي يې ښه په ځير سره وکتل، بيا يې له ځان سره وويـل: "عجبـه ده، زه نـه پـوهېږم چـي دا خلک ولي خاندي؟ په ما کي خو داسي څه نشـته، چـي د خنـدا دي وړ وي. دا خلک لېوني شوي دي، که څنګه چي بې ځايه خاندي؟". لـه دې سـره سـم د تشناب خوا ته روان شو، هلته چي ورسېد، نو هينداري ته ودرېـد. ګـوري چـي سپين بربټونه يې په لب سيرين سره دي. ژر- ژر يې خپل بربټونه پاک کړل او په داسي حال کي چي له درده يې يو بربټ ښورېده، له تشـنابه راووت. پـه دې وخت کي مژګان په ټيليفون کي له يو چا سـره خبـري کـولې. کلـه چـي يـې عبدالله خان وليد چي درد ورغلی دی، نو له ډېري وېري يې د ټيليفون غـوږۍ (ګوشکه) له لاسه ولوېده، په ډېري عاجزۍ د مېز ترڅنګ ودرېده او ويې ويل: رئيس صاحب ډېر وبخښئ ! ما فکر کاوه چي تاسي به پـه غونـډه کـي تشـريف لرئ. عبدالله خان وويل : نه خير دی پروا نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله خان پر خپله څوکۍ کښېناست او د ټيليفون غوږۍ يــې راپورتــه کــړه چي پر ټيليفون يي سمه کښېږدي. په دې وخت کي يې پام شو چي د ټيليفون غوږۍ هم په لب سيرين سره ده. عبدالله خان لومړی د غوږۍ لب سيرين او بيا مژګان ته په ځير - ځير وکتل او هغې ته يې داسي وښووله چي زما برېتونه هــم د ټيليفون په ګوشکه سره شوي دي. په دې وخت کي بيــا د عبــدالله خــان يــو برېت په ښور پډو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاره افرین ! دې ته نو مړی وایي

د غونډې وياند دريځ (سټيج) ته راپورته شو، غاړې يې تازه کړې او ويــې ويــل: درنوحاضرينو، اغلو او ښاغلو ! د غونډې مشــر مېلمــه، وزيــر صــاحب، د ولســي جرګې غړيو، د بهرنيو هېوادونو سفيرانو، ژورناليسټانو، فرهنګيانو او نــورو درنــو مېلمنو ته د زړه له کومي ښه راغلاست وايم. ستاسو ټولو څخه د زړه له کــومي مننه کوو، چي زموږ د اخبار په لومړۍ کليزه کي مــو برخــه واخيســته. اوس دا دی د پروګرام په دې برخه کي د اخبار مسوول چلوونکي ته بلنــه ورکــوو چــي سټيج ته تشريف راوړي او تاسي ته خپله عالمانه وينا واوروي.

د اخبار مسوول چلوونکي، چي په تالار کي د خلکو پــه درنــو چکچکــو بدرګــه کېده، خپلي خبري داسي پيل کړې: "زه نن دومره خوشاله يم چي تاســي تــه يې نه شم بيانولای، نه پوهېږم چي خپلي خبري له کومه ځايه راپيل کړم؟. لــه څه مهاله راهيسي چي زموږ امنيتي ځواکونه افغانستان ته راغلــي، ګــڼ شــمېر لاسته راوړني او برياوي مو درلودلي دي چي يوه بريا يې همدا اخبار دی. پروسږ کال، همدا نن ورځ چي موږ د اخبار لومړۍ ګڼه چاپ کړه، نو پــه خــوا او خــاطر کي مو نه وه، چي موږ به په لنډ وخت کي دومره اوږده لار ووهو. نن مــوږ ويــاړو چي زموږ اخبار د افغانستان په هر ګوټ او هره سيمه کي لوستونکي لري.

موږ د تېر يوه کال په بهير کي له خپلو درنو لوستونکو څخــه (۱۰۰۰) ليکونــه، (۳۰۰) ټيليفونونــه او (۵۰۰) برېښــناليکونه ترلاســه کــړي دي. د دغــو ټولــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوستونکو ګډه غوښتنه دا وه چي د اخبار د چاپ شمېر دي ډېر شي، چـي مـوږ هم د دوی له غوښتنو سره سم د خپل اخبار د چاپ شمېر لس برابره ډېـر کـړ. تاسي د ستېج تر ښنګ زموږ ځلور تنه درانه مېلمانه ګورئ، دوی نـه يـوازي دا چي زموږ د اخبار دايمي لوستونکي دي، بلکي همدا د دوی برکت دی چي نـن موږ په هيواد کي دومره ډېر لوستونکي لرو. موږ خپل اخبار دوی ته لېږو او بيـا يې دوی پر خلکو وېشي، دا چي افغانان ډېر بې وزله دي، نو مـوږ هـم دوی تـه اخبار وړيا ورکوو. دا چي زموږ د لوستونکو د ليکونو، ټيليفونونو او بربېښناليکونو ډېره برخه په نوموړو مېلمنو پوري اړه لري، نو مـوږ هـم دوی هـر يـوه تـه يـوه جايزه، چي يوه يوه جوړه دريشي او زر ډالره دي، په پام کي نيولي دي. هيله ده چي دوی زموږ دغه کوچنۍ تحفه ومني. اوس له محترم وزيـر صـاحب ښځـه هيله کېږي چي زموږ درنو مېلمنو ته جايزې ورکړي".

وزير، چي د غونډې برخه والو ورته تودې چکچکي کولې او د کوچنيو هلکانو او نجونو يوه ګروپ پر جايزه ګټونکو بانـدي ګـلان شـيندل، مېلمنـو تـه جـايزې ورکړې. تر دې وروسته د غونډې وياند لـه يـوه مېلمـه ښځـه، چـي لالـو مامـا نومېده، وغوښتل چي د نورو مېلمنو په استازيتوب د اخبـار پـر محتـوا خبـري وکړي.

لالو ماما، چي غوړکالي يې اغوستي وه، دريځ تـه راولاړ شـو، د ښـي لاس دوې ګوتي يې په ږيره کي راتېري کړې او خپلي خبري يې داسي پيل کړې:

"زه نن سهار دوکان ته ولاړم، چي ټيليفون راغی ويل د اخبار دفتـر تـه راشـه، جايزه درته راوتلې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خبر نه وم چي په یو داسي لوکس هوټل کي به غونډه وي او دومره لوی خلک به په کښې وي، کنه نو ما به د کارکالي تبدیل کړي وای. تر دې خبري پوري زما یوه کیسه رایاده شوه. وایي چي یوه ډاکټر ناروغ ته خورا ډېره دوا ورکړه او ښه غوښن فیس یې هم ځني واخیست، بس نور یې څه کوې چي د ناروغ کور یې پر چرګه وربارکړ. ناروغ چي یو د پیسو له خوا تاواني شوی و او بل ناروغۍ هم وار خطا کړی و، ورو وویل: ډاکټر صاحب ! ایا دا درمل به ګټه راته وکړي؟ ډاکټر چي د فیس پیسې په جېب کي اچولي وې، په خندا وویل: یاره ماته خو یې همدا اوس لا ډېره ګټه وکړه، خو ستا په باب نو نه پوهېږم چي ګټه به درته وکړي کنه؟. نو دا چي دا اخبار به د شتمنو خلکو لپاره څومره ګټور وي، زه نه پوهېږم، خو زما لپاره ډېر ګټور دی، دومره ګټور چي زما ګټه یې دوه برابره کړې ده او نننۍ جایزه خو لا هلته پر بېرده. یوه بله کیسه مي هم راپه یاد شوه، یو وخت یو لوی خان مړ شوی و، چي په اسقاط کي یې غریبانو ته خورا ډېري پیسې ورسېدې. په لاره کي یو طالب چي شاعر هم و، د پنځو سوو افغانیو لوټ (نوټ) رانښکاره کړ، ویل دا دی وګوره ! "هر سړی هم پښې اوږدې کاندي وای مړ یم ــ جار قربان شم د حاجي صاحب له مړي". نور خلک هم وایي چي موږ اخبار چلوو، اخبار خو دې ته وایي چي خلکو ته ډوډۍ ورکړي.
د لالو ماما د خبرو وروستۍ جمله له تودو چکچکو سره مل شوه. د اخبار مسوول چلوونکي، چي په سره مخ کي یې شنې سترګي بربښېدلې، په خندا وویل: که مهرباني وکړئ د اخبار د محتوا په باب لږ تبصره وکړئ او دا هم ووایاست چي دې اخبار څنګه ستاسي عایدات دوه برابره کړل؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسئول چلوونکي خبري لالو ماما ته وژباړل شوې. لالو ماما يوه شېبه غلی و، بيا يې د ښي لاس دوې ګوتي په ږيره کي راتېري کړې، څټ يې وګراوه او ويې ويل: ياره زه خو سواد نه لرم، چي د اخبار په باره کي خبري وکړم، په دې چي زما له دې خبرو سره ګردسره کار نشته او که ايمان په ترخه کي کښېږي نه ږدم او رښتيا ووايم، نو زه د جلبيو والا مشر يم، دغه بل مېلمــه د نانوايـانو مشــر دی او دغه نور دوه مېلمانه د کباب او پېره کيو والا مشران دي. موږ به پخوا په کاغذي او پلاستيکي کڅوړو کي خلکو ته جلبۍ، کبـاب، ډوډۍ او پېـره کــي ورکـول. تاسي ته خو معلومه ده چي اوس ډېره ګراني ده، په هيڅ شي خولـه نــه پــوري کېږي، کار و بار هم په ټپه ولاړ دی، يوه افغانۍ تر سل منه ډېره لاندي ده، خـو اوس چي دغه اخبار چاپېږي، موږ هم جلبۍ په دغه اخبار کي نغاړو او خلکو ته يې ورکوو، نو په دې ډول د کڅوړو پيسې راپاته کېږي. د دې اخبار يوه ښېګڼه دا ده چي ښه غټ او پاڼي يې هم ډېري دي، يوه ګڼه يې د څو کېلو جلبيو لپاره بس ده؛ کاغذ يې هم ښه پنډ دی، غوړي نه ورڅخه څڅېږي او چاپ يې هم ډېر ښه دی، رنګ نه بايلي. زه په پای کي د دې اخبار اداري ته دا وړانديز کوم چــي د اخبار شمېر دي دوه برابره نور هم ډېر کړي، ځکه چي پرون زما دوکان تــه د جلبيو رانيو لپاره، د لندي مېوې د سوداګرو مشر راغلی و، ويل هغه مېوه، چــي موږ يې بهرنيو هېوادونو ته لېږو، غواړو چي په کرېټونو او صندوقونو کي يې دغه اخبار اوار کړو.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library